

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge evropske države 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega Hekovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5. sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin. Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Cesar zbolel.

Naš cesar bolan.

Iz Dunaja je došla vest, da je naš sivolasi vladar, cesar Franc Jožef, že nekaj dni bolan na malem nahodu. Kakor naglašajo poročila, ki prihajajo iz cesarske prestolnice, bolezen ni nevarna in so lahki kataralični znaki že začeli tako povoljno pojema- ti, da se sme po prepričanju zdravnikov smatrati, da je visoki bolnik izven nevarnosti. V ne- deljo, dne 12. novembra, predpoldan so poklicali ce- sarjevega domačega zdravnika dr. Kercla v Sen- brun, kjer se je tudi nastanil.

Da neposredne nevarnosti ni, spričuje dejstvo, da je cesar v nedeljo, dne 12. novembra in v pone- deljek, dne 13. novembra, sprejel več visokih oseb v avdienci. V nedeljo, dne 12. novembra, je bil cesar, kakor navadno, ob 7. uri zjutraj v domači kapeli pri sv. maši. Prestolonaslednik Karl Franc Jožef, ki je bil te dni imenovan za generalnega polkovnika, je bil v nedeljo in ponedeljek vsakokrat delj časa pri ce- sarju. Tudi nadvojvodinja Cita, nadvojvodinja Vale- rija, ministrski predsednik Körber in drugi so bili pri visokem bolniku.

Novejša poročila, ki so došla danes, dne 14. novembra, ko to pišemo, izjavljajo, da katar- alični znaki še niso popolnoma izgi- nili. Vendar bolezen cesarja ne zadržuje, da ne bi opravljal svojih navadnih vladarskih opravil.

Dasiravno bolezen ni resnovevarna, vendar je pri visoki starosti cesarjevi — sedaj je v 87. letu — treba opreznosti, zlasti v sedanjem jesenskem me- lenem času. Slovenci bomo v gorečih molitvah pro- sili Boga, da nam ohrani cesarja Franca Jožefa či- lega in zdravega.

Kako živi naš cesar.

Madžarski list „Az Est“ priobčuje poročilo, ka- ko živi naš cesar v vojni. Po 4. uri zjutraj se po- da cesarjev komorni sluga v cesarjevo spalnico, da po- maga cesarju, ko vstane in se oblači. Kakor hitro ce- sar vstane, pride drugi sluga, ki pripravi škropilno kopel in cesarja osuši. Trikrat na teden se oglasi dvorni brivec — sedaj kot črnovojnik v vojaški slu- žbi; prihaja v uniformi, a na tlorisu si obleče tako salonsko suknjo. A že večkrat se je zgodilo, da moral cesar čakati, ker je bil brivec na straži. Ce- sar je bil namreč odredil, da brivec zaradi njega ne sme niti enkrat opustiti vojaških dolžnosti. Za prvi zajutrek ima cesar čaj ali čokolado, v prav redkih slučajih belo kavo, potem mrzlo meso, surovo maslo in pecivo. Ob 7. uri pride k vladarju prvi krilni po- bočnik. Že preje popraša telesni zdravnik dr. Kercl po cesarjevem zdravju. Vladar navadno odgovori na kratko: „Hvala, počutim se dobro!“ Ob pol 12. ur je drugi zajutrek in zvečer ob pol šestih obed. Dru- gi zajutrek je zelo skromen; goveja juha, kuhano go- veje meso s praženim krompirjem in kuhanimi moč- natimi jedmi. Obed je nekoliko obilnejši: Juha, pe- čena kokoš ali kaka druga perutnina, pečenka in ne- zadnje šampanjski sladoled; pečenka je vedno oblo- žena s špargli ali artičokami. Prvi zajutrek traja 10, drugi 12 minut, kosilo pa četrt ure. Vladar je po- sto zelo dobro razporejen; v avdiencah sprejema došlece stoje ter jim ponudi prostor, ki je bil sed- sedel.

Slovenska politika v bodočnosti.

Galiciji je obljubljena samouprava. Toda uve-

sti se mora zakonitim potom, to se pravi, potom dr- žavnega zbora. Ker pa je treba za spremembo osno- vnihi zakonov dvetretjinske večine, za to še samo- uprava Galicije dolgo ni dovršena stvar.

Slovenci ne moremo načeloma biti proti samo- upravi Galicije, ker hočemo Slovenci in Hrvati imeti v okviru Avstrije pod vladjo Habsburžanov tudi svo- jo samoupravno ozemlje. Za to bodo naši poslanci, ko se bo gališka samouprava zakonitim potom reše- vala v državnem zboru, morali glasovati za samo- upravo Galicije. Predno pa bodo glasovali za gali- ško samoupravo, bodo morali izposlovati, da se vsa Avstrija preuredi tako, da bo na znotraj miren raz- voj posameznih narodov zasiguran in da na zunaj Avstrija ostane neodvisna ter pravice naše habsbur- ške vladarske hiše nedotaknjene.

Pred nami leži „Forderung der Deutschen zur Neuordnung nach dem Kriege“, to se pravi v našem slovenskem jeziku: „Zahteva avstrijskih Nemcev za preuredbo po vojski.“ Med temi zahtevami se naha- ja: 1. Nemška nadvlada v Avstriji, za to je treba za- vedne nemške vlade in trdne nemške večine v drža- vnem zboru; da se zadnje omogoči, se naj odcepi Galicija, Bukovina in Dalmacija. 2. Nemščina mora postati državni jezik, za to se mora nemščina upel- jati v vse ljudske šole; za otroke nemških uradnikov se morajo povsod ustanoviti nemške šole; šole ne- nemških narodnih manjšin se smejo ustanoviti, ako zaprosijo za tako solo starši, ki stanujejo v občini že deset let, ako dokažejo za 50 let nazaj, da bi tako šo- lo obiskovalo vsaj 50 otrok in da 4 km naokoli ni no- bene šole z zahtevanim učnim jezikom. 3. Nemcem se mora narediti prosta pot do Adrije; v to svrhu se morajo okrepiti nemški otoki v južnih kronovinah, u- stvariti se morajo močna nemška oporišča na žele- zničnih progah, ki vodijo k morju, mesta v prometni

LISTEK.

† Francu Vraz v spomin.

(Piše njegov star prijatelj.)

Padel je steber. — Zazeblo me je v srce, ko sem zvedel, da Franca Vraza ni več med živimi. Šel sem ga kropit, molil sem za zveličanje njegove duše, spremljal ga — prijatelja — na zadnji poti in ven- dar se mi zdi, da so bile sanje in domači pravijo tak- ko: zdi se nam, da so se oče kam odpeljali in da se vrnejo, kakor so se neštetokrat odpeljali, neštetokrat vračali. Toda, blagi mož, Ti spavaš nevzdravno s- panje in se boš zbudil še le z nami vsemi k sodbi, Tvoja blaga duša pa uživa mir, ki ga tukaj na zem- lji nisi imel, ker si ga nisi privoščil, na Tebe nam ostaja samo še spomin in ta spomin nam je drag!

O, kolikokrat si nam pripovedoval o svoji mla- dosti, kako si hrepenel kot deček, da se izšolaš, da postaneš — duhovnik, kako si s svetim spoštovanjem govoril o svojih tovariših izza dijaških let: o rajnem milostivem gospodu stolnem dekanu dr. Ivanu Kri- žaniču in o rajnemu gospodu prof. dr. Francu Feuš: tudi Ti bil bi lahko prišel do enake časti, saj si bil kot dijak vedno med prvimi, kar pričajo še sedaj Tvoja spričevala, Tvoji zvezki, Tvoja darila za pri- dnost; toda po volji božji si moral odložiti knjige in je zamenjati s plugom in motiko, ker nobena Tvojih sester, dasi razun ene vse starejše od Tebe, si ni u- pala rešiti Stanko Vrazovega in svojega doma dol-

gov, v katere je oče Jožef po svoji dobroti in nepre- vidnosti bil zagazil. In Ti si se s skrbno in krepko roko lotil dela in Tvoja blaga vdova — s Teboj ene- ga srca in enih misli — je delala s Teboj od zore do mraka, od mraka do dne, in dobri Bog je vidno bla- goslavljal delo Vajinih rok, dolгови so ginili in bla- gostanje je prihajalo polagoma v Tvojo hišo; in ko si zrl božji blagoslov, se ni prevzelo, kakor toliko- krat, Tvoje srce, bil si svojemu Bogu hvaležen za vse, tudi za težave, katerih Ti ni manjkalo. Sam globokoveren — postavil si kapelico Matere božje na svojem posestvu — si si vzgojil tudi globokoverne o- troke: enega sina, ki se bori na soški fronti, in pet hčera, katerih starejša je skrbna gospodinja Stani- čevega doma na Hardeku — mož je v Rusiji vjet — druga pa pridno streže dobrim gostom v „židu“ pri Kapeli, tri mlajše pa svoji ljubljeni mamiki pomaga- jo pri gospodinjstvu in težavnem gospodarstvu.

Komaj si s krepko roko se oprijel gospodarst- va, že se je videl napredek in moške občine so Ti takoj izročili županstvo, katero si opravljal dolgi 28 let, izvoljen vsakokrat enoglasno. Kot župana Te je ljubilo vse, saj je vse poznalo Tvojo nesebičnost, in vse se je veselilo s Teboj, ko Te je občina izvo- lila za častnega občana. Kdo bi se čudil, da so Te volili v vse važne zastope? Bil si okrajni zastopnik v Ormožu, ud načelstva posojilnice v Ormožu do le- ta 1908, ko se je tudi pri Svetinjah ustanovil enak zavod, in si svoje moči in svoje bogato znanje posvetil njemu, bil si ves čas svojega županovanja ud kraj- nega šolskega sveta pri Svetinjah, večkrat tudi nje- ga načelnik, vedno ud konkurenčnega odbora; pov- sod si o pravem času zastavil pravo besedo in tako

dobri stvari veliko koristil. Bila Te je sama ljube- zen, v Tvoji občini ni bilo nikdar preprirov in tožb med sosedi, Ti sam si znal vse lepo urediti doma, a sam si pa bil vedno gluh in slep, kadar je kdo ho- tel s Teboj spor.

Kakor si ljubil svoje otroke, tako si ljubil na sploh mladino; dobro vedoč, da je dobra mladina po- goj narodove sreče, bodril si mladino s prijazno be- sedo in mladeniškim ognjem za dobro, v nemal dov- zetna mladeniška srca za vzvišene ideale, nikjer ni nastopila mladina, da Tebe ne bi bilo poleg, prire- dil si mladenicem na svojem domu shod; iz zaklada svojih bogatih skušenj si dajal najboljše svete vsa- kemu, ki jih je iskal pri Tebi. Poznal sem Te dolgo vrsto let, vesel sem bil vedno Tvoje družbe, ker Ti ni manjkalo nikoli dobre vole, bil si izredno šaljiv, da smo se neštetokrat smejali cele ure, kadar si Ti odprl zakladnico svojih šal, ki pa so bile vedno do- stojne, opolzle nisem slišal nikoli iz Tvojih ust. Eno ljubezen pa sem menda le podedoval od Tebe in to je ljubezen do gorice; rojen v goricah, si imel celo življenje največ dela v goricah, največ veselja z go- ricami, seveda ob toči tudi največ žalosti z goricami; svoje si vzorno zasadil in tudi drugi so iskali pri Tebi sveta in pomoči in visokorodna obitelj gro- fa d'Avernas Ti je pokazala svojo hvaležnost za ves Tvoj trud z goricami s tem, da se je udeležila Tvo- jega pogreba in položila krasen in pomenljiv venec na Tvojo krsto.

Ali naj še omenim Tvojega strica, slavnega pesnika Stanko Vraza? Kako si ga ljubil, kako Ti je lice zažarelo, kako navdušeno Ti je tekla beseda, kadar si govoril o njem, nam na pamet pravil nje-

službi se morajo zasedati z nemškimi uradniki, naseljevati se Nemci. 4. Tudi pri uradništvu mora dobiti vodilna vloga nemškega naroda primeren izraz, in se morajo prevladajoči drugonarodni uradniki odpraviti. 5. Vojaška, politična in gospodarska združitve z Nemčijo.

Nam Slovencem in Hrvatom je po teh izvajanjih pač jasno, kaj morajo naši ljudski zastopniki zahtevati, predno se da Galiciji zakonitim potom samouprava: 1. Vsi narodi v Avstriji so enakopravni; 2. Član XIX. osnovnih zakonov o jezikovni ravnopravnosti v uradu in šoli mora ostati nedotakljiv; 3. vsakemu narodu se mora zagotoviti v okviru monarhije narodni in gospodarski razvoj; 4. Avstrija mora ostati vojaško in politično popolnoma samostojna, pravice vladarske hiše Habsburžanov nedotaknjene; 5. katoliška vera je vera avstrijske države in so ji vsled tega dovoljene posebne predprave.

Tretjina od 516 poslaniških mest je 172. Nemških poslancev brez Nemcev in Poljakov je 199, za to je dvetretjinska večina nemogoča, dokler niso skupne zahteve nemških narodov v Avstriji izpolnjene.

Za to gledamo z zaupanjem tudi v bodočnost. Glavo po konci, veselja do življenja ne smemo izgubiti!

Ne prodajajte slovenske zemlje.

(Piše kmet iz ljutomerskega okraja.)

V št. 43 z dne 26. oktobra t. l. je „Slovenski Gospodar“ prinesel med „Tedenskimi novicami“ opomin, naj ne prodajamo slovenske zemlje. Prav si imeli, da ste naše ljudstvo na to opozorili.

Da moramo našo last, naša posestva, držati in ne prodajati, zato govori več razlogov: 1. Posestva bodo po vojski imela še večjo vrednost kot sedaj; 2. vrednost posestev raste dan za dnevom; 3. pridelki s posestev bodo imeli v bodoče vedno lepo ceno; 4. cena živini ne bo hitro padla, ampak bo gotovo tudi še nadalje vsaj približno na tej višini kot sedaj; 5. denar nese danes izredno nizke obresti; 6. na posestvih se še kljub vsem nepravilnostim vendar kolikortoliko svobodneje in prosteje živi, kakor v mestu, kjer je vsak navezan samo na to, kar se kupi v štacuni za drag denar; 7. proti prodaji kmetijskih posestev pa govori tudi dejstvo, da mora vsak, kdor ima le količnik spoštovanja do braniteljev naše domovine, skrbeti, da se vsem, ki se bodo po končani vojski vrnili domov, preskrbi dom za odpočitek; za to pa 8. govori nazadnje tudi naša narodna zahteva, da si moramo našo narodno posest ohraniti in ne krčiti.

Lepa, rodovitna in ljubka je naša slovenska zemlja. Slovenski pesniki so jo že v starih časih opievali radi njene izredne krasote, rodovitnosti, zdrave lege in raznolikosti. Posebno naša slovensko-stajerska in slovenskokoroška zemlja je vredna, da jo čuvamo.

Marsikatera vdova, ki ji je padel mož na krvavi bojišču, je radi pomanjkanja delavskih moči, radi raznih neprilik, ki dandanes tako pogosto zadenejo in tarejo naše kmetско ljudstvo, postaja nevoljna in pravi: „E, vse bom prodala!“ In mnogi starši, ki so upali in želeli, da bi jih njih edini sin

gove pesmi, s kojimi je slavil svoj dom, s kakim veseljem si pripravljaj njegovo stoletno slavlje, kako so Ti žarele oči, kadar si zrl njegov kip v sobi l. nadstropja ali njegove spominske plošče na pročelju hiše.

In Tebe, moj Vraz, ni več med nami, oko se nam rosi za Teboj, toda počivaj v miru, saj si zaslužil počitka, ker življenje ni bilo Ti praznik, bil Ti je delavni dan!

Gornjegrajski potres.

(Poročilo iz Gornjegrađa.)

Ni ga prirodnega pojava, ki bi bil tako neprijeten in nedobrodošel, kakor je potres. Nič ne pozna obzirov do človeka. Tudi potres z dne 28. okt. t. l. je neprijetno presenetil prebivalce trga Goruži Grad in najbližnje okolice. Ljudje so v prvem hipu zdaj v vojnem času mislili, da je na Menini razpočila sovražna granata in povzročila tresenje zemeljske površine. To domnevanje je bilo zlasti onim, ki so čutili potres na prostem, tem bolj prepričevalno, ker je bil sunek navpičen, pozneje sledeče tresenje pa niso več toliko čutili. Valovanje potresa čutilo mnogo bolj ljudje, ki stanujejo v višjih legah večnadstropnih hiš. Nekaj pa je ljudi za poznejše sunke tudi lahko motilo dejstvo, da so včasih dobro slišali poka naših topov z laške fronte, posebno v noči od 28. na 29. oktobra.

S prvim potresom dne 28. oktobra se še notranjščina zemlje nikakor ni pomirila. Več ali manj

kot gospodar nadomeščal pri vodstvu težavnega gospodarstva, a je padel kot žrtev domovine, pravijo: „Zakaj bi se trpinčila in mučila? Kmetijo bova prodala in šla nekam na stanovanje, kjer bova v miru živela.“ In že prihajajo različni mešetarji, ki iščejo posebno v vinorodnih krajih posestva kakoršnekolikosti.

Prav resno svarim in prosim naše ljudi, naj ne prodajajo svojih domačij. Po dežju težav bo prisijalo zopet prijetno solnce sreče. Rane, ki jih je vsekala vojska, se bodo tekom časa zacelile in naš slovenski kmetijski narod bo srečen in vesel živel na naši slovenski zemlji. Vstrajajmo, bodimo trdni in čuvajmo posest naših pradedov.

Ob tej priliki pa se obračam tudi do vojakov, ki imajo namen, po končani vojski zapustiti kmetijski stan in si poiskati službe v kakšnem uradu, tovarni ali kje drugod. Opustite to misli! Vrnite se na rodne domove ne samo kmetijski sinovi, ampak tudi sinovi viničarjev, najemnikov in drugih kmetijskih delavcev. Na kmetih bo vedno dovolj prostora, dovolj kruha in dovolj dela za poštene delavce. Na kmetih pa bo tudi v bodoče več zadovoljnosti, več kruha in več zdravja, kot v zaduhlih mestih, tovarnah ali rudokopih.

V mirnem času in sedaj.

Času primerno razmišljanje; napisal Anton Kosi.

Ce bi nam bil kdo pred kakimi tremi leti prerokoval, da bo v kratkem izbruhnila svetovna vojska, bi mu menda to nekateri verjeli, a če bi nam ta človek dalje zatrjeval, da se bode ljudem za časa te velike vojske predpisovalo, koliko smejo na dan pojesti, če bi prerokoval, da bomo dobivali kruh, moko, sladkor, kavo in druga živila le s posebnimi izkaznicami, če bi prerokoval sedanjo veliko draginjo ter trdil, da bode veljala krava od 1000 K naprej — tedaj bi takemu človeku bržkone vsi zabrusili v obraz besedo — bedak ali norec.

Navedenih reči sicer ni nihče v polnem obsegu prerokoval, a vendar je svetovna vojna povzročila preobrat, o katerem se prej nikomur niti sanjalo ni. Ako razmišljamo nekoliko o sedanjih razmerah, ter jih primerjamo s prejšnjimi iz dobe, ko še ni bil ves svet v ognju, tedaj pridemo nehoti do sledečih zaključkov:

V mirnem času se je za kmeta le malokdo brigal, a sedaj so oči vseh obrnjene na oni stan, ki vse preredi, karkoli živi.

V mirnem času je silila gospoda na deželo le zbok čistega, zdravega zraka, a sedaj tudi radi ljubega kruheka (t. j. zaradi živčaja).

Prej so nosili mestni ljudje v svojih nahrbtnikih živila na deželo, a sedaj prihajajo s praznimi malhami med kmete in nosijo napolnjene zopet nazaj v mesto.

V mirnem času so sedeli mestni ljudje pri finem pecivu, pri prhkkih rogljičkih in rahlih žemljah, ki jim niso bile nikoli dovolj bele, a sedaj so zadovoljni tudi s kmetiskim črnjakom.

Pred vojsko so vabili trgovci odjemnike na vse pretege v svoje prodajalnice, a sedaj jim je ljubše, ako jim nikdo ne pride blizu. (Primanjkuje jim blaga!)

močni sunki so se dnevnoma ponavljali. Do zdaj sem čutil ali od drugih zvedel sledeče sunke: 28. oktobra ob 9.25 dopoldne* 12–15 sekund, 29. oktobra ob 1.36 zjutraj* 3–4 sek., ob 1.41 zjutraj 1 sek., ob 5.37 zjutraj 1 sek., ob 11.45 po noči 1 sek., 30. oktobra ob 1.17 zjutraj* 2 sek., ob 3.30 zjutraj 1 sek., ob 5.50 zjutraj 1 sek., ob 4.45 popoldne 1 sek., 1. nov. ob 12.18 zjutraj 1 sek., ob 4.32 zjutraj 1 sek., ob 8.30 popoldne 1 sek., ob 3.13 popoldne 2 sek., 3. nov. ob 3.30 popoldne 1 sek., 4. nov. ob 12.20 zjutraj 1 sek., ob 11.30 po noči 1 sek., 5. nov. ob 3.50 zjutraj 1 s., 9. nov. ob 1.20 zjutraj 10–12 sekund. Z* zaznamovani so bili najbolj močni in so določeni po brzotvornuri, drugi le približno. Potresi trajajo po 1 sekundo, so bili sunki, ki so trajali k večjemu 2 sekundi. — Smer potresov je bila od jugovzhoda proti severovzhodu, kar se je natanko določilo pri vseh opazovalcih. Po prvem sunku se je pri nekaterih potresih čutilo valovanje in tresenje, a ne pri vseh.

Prva dva označena potresa sta napravila precej škode. Porušilo se je več dimnikov ali pa je premaknilo. Hiše so dobile razpoke počez v zidovju, zlasti pa ob skladih, kjer se dotikajo stropa, a tudi ti zadnji so razpokani. Odpadla je omej, ponekod tako debeli kosi, ki bi po noči lahko ranili speče ljudi. V nekaterih hišah so raz sten padle podobe in ogledala, ki so se razbila. V neki hiši se je prevrgla nastavna omarica ter se je zdrobila porcelanasta in steklena posoda v vrednosti nad 50 K. Od streh je odletela opeka, pri Zagradišniku se je podrl v novem svinjaku zidan obok.

Najbolj je potres poškodoval hiše v spodnjem trgu, na Prođu, na Kropi in Križu. Tu je bilo sre-

V mirnem času so trgovci agente ven metali, a sedaj jih sprejemajo z odprtimi rokami.

Prej je bil trgovec ves srečen, ako je nakupil kdo mnogo blaga, a sedaj se huduje, ako kdo mnogo zahteva.

V mirnem času se je odjemnik po trgovinah za blago glihal, a sedaj je zadovoljen, če le kaj dobi; denar je postranska stvar.

Prej gospodinji ni bila nobena moka dovolj fina, ker se ni dala „vleči“, a sedaj se da tudi koruzna moka za pogačo vdlati.

Prej smo vprašali vedno, „kakšna“ je moka, a sedaj vprašamo „kje“ je moka?

Prej pogosto cela družina z gospodarjem in delavci vred na polju ni toliko opravila, kakor sedaj delavna žena in pridni otroci.

V mirnem času se je marsikatera žena hudovala nad pijanim možem, zdaj se pa tuintam dogaja, da celo sama popiva po krémah ter se valja pijana po jarkih. (To velja zlasti za one, ki zaradi dobrih višjih podpor potratno živijo!)

Prej so tudi nedorasli mlekozobi pušili tobak, a sedaj ga primanjkuje celo odraslim tobakarjem.

Prej je bil marsikomu en cerkveni post v tednu preveč, a sedaj mora za dobro vzeti še po vrhu par državnih postov,

Naše žrtve za domovino.

Dne 11. oktobra sta žrtvovala svoje mlado življenje za domovino: Josip Tovčanik, posestnik na Dvoru pri Planini, po domače Stamec, star 36 let, zapustivši vdovo in tri nedoletne otroke, in Alojz Rauter, 20letni sin občesposlovanega planinskega cerkvenega ključarja Franca Rauter. Bil je vrl mladenič, veselje občanov, ponos staršev; prvi ministrant pri prvem župniku na Planini. Obema obiteljema iskreno sožalje!

Žalostno in pretresljivo poročilo nam je poslal vojni kurat č. g. Alojz Rezman, da je padel pri M. Rastu Martin Slana, doma od S. v. Tomaža pri Ormožu. Poročal nam je tudi njegov prijatelj, da je Martinu kos sovražne granate predril glavo in da je bil obenem tudi z zemljo zasut. Ker ni bilo več rešitve za njegovo mlado življenje, se je po kratkih vzdihih preselil iz te solzne doline. V 20. letu svoje cvetoče mladosti je storil junaško smrt za domovino. Po njem močno žalujejo njegovi starši, sestra in brat, kateri se nahaja na istem bojišču. Sploh vsi, kateri so ga poznali, ga obžalujejo. Eden brat pa je že 19 mesecev med pogrešanimi in ni mogoče poizvedeti za njegovo usodo.

K večnemu počitku je legel priiden mladenič J. Friš iz Zerkovec pri Mariboru. Služil je pri c. kr. strelcih. Hrabro se je bojeval. Eno vročo željo je nosil v svojem srcu: Videti še enkrat svoje ljubljene starše in štiri sestre. A Bogu je dopadalo drugače. Na polju časti je dne 14. majnika izdihnil svojo junaško dušo. Naj najde v tuji zemlji sladek mir, ki ga mu svet dati ni mogel! Dobre domače pa naj tolaži, da se je njihov Janez preselil kot junak za blagor domovine v boljšo večnost po plačilo za svojo žrtev.

dišče potresa. V gornjem trgu so se opazile le razpoke v stenah in stropih.

Potres, samo prvi, se je čutil še v Novi Štiti, Bočni, Smartnem, Mozirju, na Rečici, v Ksaveriju, na Ljubnem in v Lučah, a le malo in ni napravil nikjer nobene škode. Na Kranjskem, kolikor je znano, niso čutili potresa. S tem imamo torej okoliš potresa določen. Ker so ga čutili najbolj v Gornjem Gradu in najbližnji okolici, ga lahko imenujemo — „Gornjegrajski potres.“

Prvi sunek je bil navpičen, za kar je več dokazov. S pročelja stolnice je padel na južni strani kamenit kip, predstavljajoč plamen, iz višočine okoli 40 m; težak je bil okoli 30 kg. Osebam, ki so čutila potres na planem, se je zdelo, kakor bi jih kdo udaril v podplate.

Potres je vplival tudi na zemljo. Voda v trškem vodovodu (iz Menine) in v Kropi, ki izvira iz Menine tako močno, da kar kmalu žene mlin in žaga, se je skalila v teku ¼ ure. Kropa je imela vodeno uro kalno, vodovod pa dalj časa. Tudi grič Gradišče je bil dobro pretresen. Vsi vodovodi v Čepelah, ki dobivajo vodo iz Gradišča, so se ukalili. V južnem strmem pobočju Gradišča je potres skalovje tako močno zrahljal, da so se odtrgovale velike skale in orikotarale celo v blizu mimo speljano okrajno cesto.

Po sodbi izvrstnega zemljeslovca in poročevalca potresov g. prof. Ferdinanda Seidl, sedaj v Novem mestu bivajočega, je bil ta potres tektonski. — Kdor se za to zanima, naj čita znamenito Seidlovo knjigo „Kamniške ali Savinjske Alpe“ in sicer oligocenski oddelek terciarne tvorbe str. 154–155.

Fr. Koebek.

Iz ruskega vjetništva nam je došla vest, da je umrl vrl mladenič Franc Dušič iz Malega kama na fara Koprivnica. Vjet je bil dne 9. marta 1915. Rajni Franc je pisal večkrat svojim domačim. A on je od njih dobil samo eno kartico. Rajni Franc je bil zelo priljubljen in nam vsem v lep, zgled. Pisal je, da bi rad bil vsaj še enkrat v krogu svojih domačih. Usoda je pa zahtevala drugače. Nemila in kruta smrt nam ga je ufrgala v cvetu njegovega življenja. Bil je še le 24 let star. Služil je od začetka v vojski in se zelo hlabro bojeval za domovino. Po njem žalujejo njegovi domači in sploh cela župnija.

Došlo je žalostno poročilo iz daljne Češke, da je v Marijinih Varih umrl priljubljen in obsepošтовan blag mož Janez Repolusk iz Ruš pri Mariiboru v najlepši dobi svojega življenja, star 43 let. 14 mesecev je bil neprestano na bojišču, kjer si je nakopal bolezen, katerega je spravila v preran grob. Bil je mož poštenja in lepega vedenja. Njegova zadnja volja je bila, videti svoje ljube domače v lepi slovenski domovini. Ko je odhajal k vojakom, je rekel: „Domovina, moj slovenski kraj, kjer je zibka moja tekla, bod gomila še kedaj.“ Rajni zapušča obširno posestvo, žalostno in staro onemoglo mater, žalujočo ženo in pet nedoraslih otrok. Dva njegova sinova sta v vojski, eden je bil že težko ranjen.

Vsem padlim slovenskim junakom naj bude trajen spomin!

Kaj je z mirom?

V nemškem državnem zboru, ki je bil te dni zaključen, je govoril nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg o vprašanju miru. Zagotavlja, da Nemčija ni zasledovala osvojevalnih namenov, zlasti ne z ozirom na Belgijo. Nemški narod vodi obrambno vojsko za varstvo svojega narodnega obstoja in svobodnega razvoja. Angleški ministrski predsednik Asquith pa je na neki slovesnosti v svojem govoru povdarjal, da si tudi Anglija želi miru in sicer takega miru, ki bo zgrajen na trdni podlagi in ki bo dal zagotovilo, da se bodo tudi slabše države in manjši narodi v Evropi lahko svobodno razvijali. Značilno je, da sta oba državnika svoje govore zelo omilila. Iz česar nekateri sklepajo, da je na obeh straneh dovolj razpoloženja za mir, da pa ni nikogar, ki bi resno in odločno pričel posredovati. Na Angleškem se večina stav glasi na to, da se bo mir sklepil še pred enim letom. Bolgarski kralj Ferdinand pa je nekemu časnikarju, vprašanemu o miru, izjavil: „Pokažite mi moža, ki more napraviti mir!“

Mir 1919 ali 1920?

Pariški vojaški strokovni list „France Militaire“ piše:

Čeprav se že nahajamo pred tretjo zimsko vojno, še vendar ni prav nobenega upanja, da bi bil konec bojev. Vojaške oblasti so že ukrenile vse potrebno za vojskovanje v letih 1917 in 1918. V tem času bomo izvajali zmago, toda smatrati se mora, da bo sklenjen mir še le leta 1919 ali 1920.

Avstrijski državni zbor.

Kedaj bo sklican državni zbor, še ni določeno. Predsednik Sylvester je že posredoval pri ministrskem predsedniku Körberju, da se iz državne zbornice odpravi vojaška bolnišnica in da se vse pripravi, da bi se moglo v državnem zboru zborovati. Nekatera poročila pravijo, da se bo naš državni zbor sestel koncem meseca februarja ali začetkom marca 1917. Sedaj se vrše posvetovanja strank in klubov z ministrskim predsednikom.

Volitve v Severni Ameriki.

Dne 7. novembra so se vršile v Združenih državah Severne Amerike, kakor smo že zadnjič kratko poročali, volitve volinih mož za izvolitev predsednika severoameriške ljudovlade. Prvi dan po volitvi se je nagloma raznesla vest, da je dosedanj predsednik in zavzeti prijatelj četverosporazuma Wilson (pristaš demokratske stranke) propadel in da je izvoljen njegov tekmeč iz republikanske stranke, sodnik Hughes (Hus). Pri natančnem štetju glasov pa se je izkazalo, da je zmagal Wilson in sicer z nezadovoljno večino. Natančen izid volitev še do danes ni znan, vendar se sme smatrati za gotovo, da je ostal Wilson zmagovalec. Severna Amerika bo tudi v bodoče podpirala naše sovražnike z orožjem, strelivom in živili.

Italijansko bojišče.

Že nekaj dni čitamo v uradnih poročilih našega generalnega štaba: „Nič posebnega.“ Deveta ofenziva je močno oslabilila Italijane, vsled česar potrebujejo nekoliko odmor. Sicer pa italijanski listi napovedujejo deseto ofenzivo na Primorskem, za ka-

tero se Italijani obsežno pripravljajo. Naši letalci so zadnji teden pridno metali bombe na italijanska mesta. Obiskali so n. pr. tudi Padovo.

Pred deseto s ško bitko.

List „Neue Züricher Nachrichten“ poroča, da se general Kadorna skrbno pripravlja za deseto s ško bitko. Zadnji (deveti) sunek je radi neuspeha in obilnih izgub povzročil v Italiji izredno poboto. Vročekrvni Italijani so za gotovo pričakovali, da bo njih armada v deveti bitki zasedla Trst.

Hrvati v deveti italijanski ofenzivi.

„Novine“ poročajo:

„Milost božja in vsi svetniki, da je še kdo izmed nas ostal živ!“ mi je rekel neki vojak. „Tukaj se je klalo cela dva dneva in dve noči: Vsi sveti in vseh mrtvih dan! Italijansko topništvo je prenehalo streljati, a naskakovati je začela njihova pehota. V njihovih polkov se je že izmenjalo pri napadu tu na nas, na naše tri bataljone, kateri so postali že kar popolnoma gluhi od strašnega topništva. Začelo se je dne 28. oktobra, pa trajalo do dne 1. nov. Najprej je prenehalo italijansko topništvo streljati na naše postojanke, ter je streljalo le izza nas na cesto, da nam na ta način prepreči dohod vsake pomoči. Naše topništvo je v salvah streljalo na Italijane, ki so padali kot snopje. Italijani so vdrl v našo prvo črto, tja do bataljonskega poveljstva, ter so od nas zahtevali, da se naj udamo. Seveda so naši na take klice ostali gluhi, in so v odgovor prav pridno mlatili po Italijanih. „Avanti fratelli! Avanti Savoja!“ so vpili italijanski častniki. Ali junaštvo naših vojakov je rešilo položaj. Naš prvi in drugi bataljon sta prešla k napadu. Tisti Italijani, ki so prodrli do bataljonskega poveljstva, so padli, a naša strojna puška je pričela kositi Italijane. Italijani so pričeli bežati. Kar jih ni mogli uiti, so se udali. Sedemkrat smo ta dan prešli k protinapadu. Dosti naših je padlo, ali Italijanov je padlo še šestkrat več. Posebno mrtvi dan je bil prvi dan mrtvih. Naš polkovnik je bil izvanredno zadovoljen s svojim polkom, a prvi in drugi bataljon sta dokazala svoje junaštvo.“

Ob začetku devete laške ofenzive.

(Izvirno poročilo.)

Ko smo prišli na dan Vseh svetnikov zjutraj v postojanko, nam je že začel Lah pošiljati mine vseh vrst. Bilo je strašno! Vmes pa je pošiljal granate in šrapnele, da je grmelo kakor v peklu. Mnogo prijateljev je tisti dan odšlo ali na oni svet ali pa v bolnišnico. Nas pa je varoval naš angel varuh in Mati božja. Bili smo srečni. Proti noči je ogenj malo ponehal in mi smo se začeli pripravljati za dostojen sprejem, ako bi nas polentar v naskoku napadel. A tega si ni upal. To noč se je zadovoljil s tem, da je nas obstreljeval s šrapneli. Drugi dan pa je šla ta stara godba naprej. Pokalo je, da se je kar zemlja tresla. Ali tudi mi nismo držali križem rok in smo mu z vspehom odgovarjali. Bilo je še hujše kot poprejšni dan. Lahu pa se ni posrečilo niti za las priti naprej. Kjer nas je napadel, je bil vržen z velikimi izgubami nazaj. Mislimo, da si bo zapomnil, kaj so Slovenci. In tako bomo stali tukaj, dokler še bo poželjivi polentar svoje izdajalske kremplje stegal po naši ljubi domovini. Vse za vero, dom, cesarja! Srčne pozdrave! Edvard Šuntner, Jožef Meršnik in Alojz Mešič, vsi od c. kr. prostovoljnih strelcev, 4. bataljona, 3. stotnije, vojna pošta št. 381.

Dostavek uredništva: Priporočamo uredništvu „Soldatenzeitung“, naj pridno prebira in vestno zbira taka in enaka poročila naših junaških mladeničev in mož, ki stojijo kot branitelji avstrijske domovine vedno v prvih vrstah in katerih ne nadkriljuje nikdo. Taka poročila spadajo v avstrijski vojaški časnik, ne pa krivični napadi na naš narod in njegova v okvirju Avstrije se gibljajoča stremjenja. Naklonjenosti ne potrebujemo, pravičnosti pa zahtevamo!

Italijana smo že devetokrat odbili.

(Dopis z bojišča.)

Po velikih naporih, a s silajnim vspehom smo slavno porazili devetokrat našega kletega besedolomneža-polentarja. Zaman je butal v naše nepremagljive postojanke na trdem Krasu. Vsi njegovi upi in nade po Trstu so mu splavali po vodi. S krvavimi buticami je moral odkuriti v svoj brlog. Mislimo, da ima sedaj za par tednov dovolj. Dobro smo ga učili, kako se polenta meša po slovenskoštajerskem načinu. Na svidenje k praznikom! — Nebroj prišrčnih pozdravov od Soče Vam pošiljajo: Ivan Korošak, deseti, Sv. Jurij ob Ščavnici; Martin Rantaša, deseti, Hrastje-Mota; Emil Janežič, Celje; Andrej Krempuš, Liboje pri Celju; Franc Veršič, Spuhlja pri Ptuj; Jožef Meršnik, Ribnica na Pohorju; Alojz Mešič, Polzela; Franc Lešnik, Pobrežje p. Mariboru. vsi od prostovoljnega strelskega bataljona št. 4. vojna stotnija št. 3.

Strašne izgube Italijanov.

Preko Curiha se poroča iz Rima: Kadorna in njegova okolica je preplašena radi izredno težkih iz-

gub med zadnjimi italijanskimi napadi pri Soči. Če le divizije so morale vzeti iz bojne črte; poslali so jih v zaledje, da jih izpopolnijo. Zaloge streliva tudi za daljšo ofenzivo niso zadošale. Kadorna je nasprotoval novi ofenzivi, a ukazali so mu iz Rima, da naj napade. V Rimu so se baje prepirali, da se upi, ki so jih bili stavili na zadnji nastop, niso uresničili.

Borba za Monte Cebio.

(Izvirno poročilo.)

Iz tirolskega bojišča nam piše Franc Svenšek iz Sedlaška pri Ptuj sledeče:

Pretekle dni nas je sovražnik močno napadal, posebno se je šlo za postojanke na gori Monte Cebio. Tukaj se bojuje štajerski slovenski domobranec, katerih hrabrost Lah gotovo ne bodo pozabili. Del postojanke so morali naši branitelji vsled strašnega ognja sovražne artilerije zapustiti; Lah so ga hitro zasedli. Naši pa so s protinapadom sovražniku zaprli pot iz jarka. Z ročnimi granatami je bil uničen, tako da je bil jarek poln izdajalskih mrličev in krvi. Dva dni po tem dogodku smo sestrelili tudi eno laško zračno letalo, katerega ostanki počivajo tudi na tej že prej omenjeni gori. Torej, slovenski fantje se povsod odlikujejo in ponosni bodimo na naš mili slovenski narod.

Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem rodoljubom in bralcem tega lista, posebno pa Haložanom. Franc Svenšek in drugi.

Na grobovih padlih vojakov.

(Dopis z bojišča.)

„Blagor mu, ki se spočije!“ Nikdar nam niso sle tako k srcu te besede kakor letos, ko smo stopali čez grobove naših predragih tovarišev na dan Vseh svetnikov in drugi dan; zakaj gledali smo njih preteklo trpljenje in svojo negotovo bodočnost. Pri pogledu na grobove tovarišev se nam je urivala misel: Prav kmalu bo lahko tukaj tudi naš dom. Zvest si v vojski, zvesti do smrti in zvesti smo si drug drugemu še tudi po smrti. Kolikor nam je služba dopuščala, smo molili za svoje padle tovariše. Mnogi so prešli sv. obhajilo in so ga darovali za blagor njihov duš, zraven pa tudi prav živo mislili na svoje domove, na svoje rajne in na naše drage, ki smo jim bili gotovo te dni še bolj v spominu, bolj pri srcu, katerih prošnja za svidenje je bila še prisrčnejša. Goreče hrepenimo po dnevu, ko Vas lahko osebno pozdravimo. Dokler pa se to ne zgodi, pošiljamo tem potom vsem naše prisrčne pozdrave. Kukovec Filip, četovodja, Velika Nedelja; Mrevlje Ivan, četovodja, Dornberg; Gregorič Filip, deseti, Vogersko p. Gorici; Podgorelec Franc, poddesetnik, Zvab pri Ormožu; Lešnik Anton, poddesetnik, Sv. Martin pri Vurbergu; Strah Jakob, poddesetnik, Podplat; Trtnik Ivan, poddesetnik, Zador; Sušnik Konrad, deseti, Sv. Rupert v Slov. gor.; Kocijančič Jožef, pešec, Dobrna; Ličen Anton, pešec, Rifenberg; Bošnjak Matija, pešec, Braslovce.

Obiskal sem tovariša.

(Izvirno poročilo iz bojišča.)

Vsak dan sem govoril z njim po telefonu, toda videl ga že dolgo nisem. Slišal sem samo njegov poznani glas in to mi je že zadostovalo, da sem si ga mogel v duhu predstavljati, kakor da bi stal tu pred menoj. Velikokrat me je že prosil, naj ga obiščem, zato sem se popoldne na praznik Vseh svetnikov potil na poljsko stražo, da ga obiščem. Veliko je bilo Robertovo veselje, kajti prišel sem nepričakovano. Čudil sem se, da so mu od tega časa, odkar sem ga zadnjič videl, zrastle tako velike brke. Na moje začudenje je odgovoril: „Veš, Franc, sneg postaja vedno bolj debel, jaz pa vedno bolj kosmat.“

Vsedel sem se v mali baraki k peči na zloženo drva in med tem, ko je Robert kahal črno kavo, sva se o marsičem pogovorila. Ni čuda, da je začel pogovor tudi na njegovo nevesto, ki prebiva daleč proč od njega v lepi kranjski deželi. Pokazal mi je njena pisma in fotografijo, katero mu je poslala na bojno polje, da bi jo imel vedno v spominu. O, nesrečna usoda, kako jima nasprotuje!

Govorila sva tudi o prazniku Vseh svetnikov, in se spominjala na najine tovariše, ki počivajo na raznih vojaških pokopališčih. V duhu sva videla lepo to tisočerihi lučic po pokopališčih v domačiji, katere sva tolikokrat gledala, ko sva bila še doma. Spila sva kavo in se podala iz barake, da si ogledava nekoliko sovražne postojanke. Ne daleč od barake je zastrel grob z lesenim, do polovice zlomljenim križem in napisom: „Tukaj počiva Italijan.“ — „Glej, France“, je pravil Robert, „tukaj je pokopan naš sovražnik. Kdo neki bo okrasil njegov grob. Ko bi le vedeli njegovi domači, kje prebiva njihov padli vojak, toda nikdar ne bodo izvedeli zanj, ker se ne ve za njegovo ime.“ — „Imaš prav, Robert“, sem mu dejal na te besede. Robert pa je začel gledati naokrog in iskati belega kamenja. Takoj sem uganil, kaj name rava. Začela sva popravljati padlemu vojaku grob. Nosil sem mu kamenje, on pa je napravil lepo ograjo. Nabral sem tudi koščke granat in šrapnelov in Robert je naredil iz njih ležeči križ na grobu. Nazadnje sva še napravila nov lesen križ in napis.

Ko sva bila gotova, sva bila oba vesela in zdelo se nama je, da sva napravila dobro delo.

Tako sem preživel ta dan, moj dnevnik pa je postal za par vrst bogatejši na vsebini. Pristrane zdravel!

Franc Bečan.

Rumunsko bojišče.

Položaj na rumunsko-seđmograškem bojišču je za nas ugoden. Rumuni se, ojačeni od Rusov, krčevito ustavljajo, pa se vendar morajo korakoma umikati. Naše čete so na južnem delu te fronte prodrle že do 30 km na rumunsko ozemlje. Premagale so velike ovire na prehodu čez dobroutrjene obmejne prelaze in skalnato gorsko ozemlje ter stojijo sedaj že pred vhomom v široko rumunsko nižino. Tudi pri Oršovi smo napredovali in so bili rumunski napadi severno od tega mesta odbiti. Na severovzhodnem delu sedmograške fronte smo vrgli Rumune in Ruse že skoro na čeli črti iz Sedmograškega. Pri potoku Bistriciori (v Karpatih južno od Bukovine) so bili Rusi zadnje dni preteklega tedna celo občutno tepeni. Naša bojna črta proti Rumunom je danes dolga okrog 550 km.

Ob Donavi so naši monitorji pri Jurjevem nasproti Ruščuka odvzeli Rumunom sedem dobroobloženih ladij.

V Dobruči je sovražnik poskušal z ofenzivo, katera pa najbrž ni imela kakih posebnih uspehov.

Naši uspehi proti Rumunom.

Dne 9. novembra so naše čete na obeh straneh doline Alute (južno od prelaza Črna veža) in jugozahodno od Predeala vrgle sovražnika iz njegovih postojank in vjele blizu 200 mož ter uplenile 4 strojne puške. Dne 10. novembra so naši zahodno od Fredealske doline z naskokom vzeli 6 rumunskih postojank in vjele 360 mož ter uplenili 2 strojne puške. Naslednji dan smo sovražniku v dolini Alute zopet iztrgali nekaj postojank ter smo pri Oršovi in južno od prelaza Szurduk pridobili na prostoru. Z naskokom smo zavzeli zahodno od ceste iz Predeala v Sinajo več utrjenih rumunskih postojank in uplenili 7 topov ter vjele 1000 mož. Dne 12. novembra smo severozahodno od Kampolunga vrgli Rumune iz žilavo branjenega kraja Kandest.

Pri Oršovi so Rumuni že začetkom rumunskega vpada prodrli na zahodni breg reke Črne. A te dni pa so naše vrle čete vrgle Rumune z zahodnega na vzhodni breg reke Črne. Tukaj torej še držijo Rumuni v svojih rokah majhen del ogrske ozemlje.

V Jurjevskem gorovju smo dne 10. novembra prekorčili severno Hollo-dolino in obmejni potok Bistriciori. Severno od tega potoka so naši v Tölgyes gorovju zavzeli goro Bitca-Arsurilor. Severozahodno od prelaza Oito (severozahodno od mesta Kezdivarhely) so Rumuni naše postojanke osemkrat napadli, a so bili vsakokrat odbiti. Rusi in Rumuni se sicer trudijo, da bi izgubljeno ozemlje na tej fronti zopet pridobili, a njih trud je zaman.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču so bili v Karpatih, ob Narajovki in na severu pri Baranovičih od časa do časa večji boji, zadnje dni pa vlada skoro na celi črti od Galicije do morja večinoma mir. Rusi se na teh bojiščih največ omejujejo na obrambo, ker nameravajo svoje rezerve porabiti drugod, posebno v pomoč Rumunom. Posrečilo se je, da smo Rusom odvzeli nekatere postojanke ter smo jih potisnili nazaj. V Karpatih smo pri Dornivatri in južno od tam (ob reki Bistriciori) potisnili Ruse več kilometrov nazaj. Ob Narajovki polagoma prodiramo dalje proti vzhodu. Pri Baranovičih smo odbili vse ruske napade in razširili svojo posest. Ruska poročila tudi naglašajo, da naši prav močno obstreljujejo s težkimi topovi ruske postojanke pri Stanislavu in Haliču. Švicarski listi poročajo, da Rusi dan za dnevom pošiljajo močne čete na rumunsko bojišče.

Poveljnika na vzhodu.

Prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef je zadnji čas prevzel vrhovno poveljstvo nad vsemi našimi četami, ki stojijo od Oršove do vzhodnega galicijskih Karpatov. Ostali fronti, to je od Karpatov do morja, poveljuje bavarski princ Leopold.

Macedonsko bojišče.

Bitka za Bitolj postaja dan za dnevom srditejša. Srbi in Francozi napadajo bolgarske postojanke na črti vzhodno od železnice Bitolj-Florina-koleno reke Črne z izredno ljutostjo. Srbi so se na južnovzhodni strani Bitolja polastili vasi Polog in glavne dela gore Čake (severno od Črne). Krog Bitolja je

napet močen lok srbsko-francoskih čet. Del francoskih čet se trudi, da bi prišel Bolgarom severno od jezera Prespa za hrbet in bi tako napadel Bitolj tudi od zahodne strani. Bolgari se dobro branijo in so dobili zadnje dni iz severa večjih ojačenj. Tudi na Vardaru, Strumi in Egejskem morju se vršijo artilerijski in manjši infanterijski boji.

Francosko bojišče.

Francozi in Angleži ne odjenjajo, temveč z nezmanjšano žilavostjo zasledujejo svoj cilj. Sovražnik pridobiva sicer polagoma toda stalno na ozemlju ter je zopet zasedel nekaj porušenih vasi. Kakor se je Francozom posrečilo Nemce pregnati z južnega brega reke Somme in njenega kanala, tako se Angleži trudijo, Nemce pregnati južno od reke Ancre. V zadnjem boju ob obeh straneh te reke so Angleži uporabili kanone največjega kalibra, baje kalibra 50 centimetrov. Odvzeli so Nemcem nekatere vasi in z jeli, kakor poroča angleško uradno poročilo, 3000 vojakov. Pri Verdunu nič pomembnega.

Tedenske novice.

Naš prestolonaslednik imenovan za generalnega polkovnika. Cesar je imenoval našega prestolonaslednika generala konjenice nadvojvoda Karla Franc Jožefa za generalnega polkovnika avstrijske armade in za velikega admirala naše vojne mornarice.

Imendan rajne cesarice Elizabete. Ker pade leto imendan naše rajne cesarice Elizabete na nedeljo, dne 19. t. m., je naučena uprava določila, da je ali dan poprej, to je dne 18. t. m., ali dan pozneje, t. j. dne 20. t. m. Šole prosti dan.

Novi avstrijski generalni polkovniki. Cesar je imenoval za generalne polkovnike: Nadvojvoda Jožefa, Karola barona Kirchbach in Samuela barona Hazai.

Duhovniške vesti. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Ivan Vogrince iz Braslovč v Gornjigrad, Jakob Bohak iz Gornjegagrada v Braslovč, Jakob Sajovic iz St. Ruperta nad Laškim v Ormož, Karol Malajner iz Trbovelj v Zetale, Jožef Petrovič iz Šoštanja v Trbovlje, Franc Slana iz Ormoža v St. Rupert nad Laškim, Jožef Krajnc iz Zetale k Sv. Barbari v Halozah, Ivan Baznik iz Sv. Barbare v Halozah v St. Ilj pod Turjakom, Martin Kozar iz St. Ilja pod Turjakom v Loko pri Zidanem Mostu. Č. g. Ivan Slavič, dosedaj kaplan v Loki, je zavoljo bolezni dobil začasni dopust.

Duhovnik žrtev svojega poklica. Pater Metod Merka iz reda karmelitov je opravljal dušnopastirsko službo v taboru za galicijske begunce v Gleisdorfu na Srednjem Štajerskem. Ko se je vrnil v Gradec, ga je napadla mrzlota. Spravili so ga v bolnišnico, kjer so dognali, da je zbolel na pegastem legarju, ki si ga je nakopal med begunci v Gleisdorfu. Zdravnikom se ni posrečilo mu rešiti življenja; za dušno pastirstvo vneti redovnik je kot žrtev svojega poklica umrl dne 8. nov.

„Nedeljski evangelij.“ Kakor slišimo, je knjiga „Nedeljski evangelij“ s kratko naobrambo zlasti v korist krščanskim vojakom, že popolnoma pošla. Kadar se izda druga izdaja, bomo poročali.

Novice od ogrskih Slovencev. „Novine“ poročajo: Župan z Tišine nam glasi, ka se je njemu tožila Vučko Marija, 85 let stara sirota mati z Lipovec, ka jo je deca pregnala z domi i si more z koldivanjam krüh iskati. Pri tom žalostnom krühi se je pa namerila na takše hiše, ka so dveri pred njo zaprli i je mogla na pokopališči na mrtvečem stoleci spati. Želimo znati od onih, šterih se tičejo te reči, če je istinska ta zgodba, ali samo izmišljena. — Belotinska veselica držana v grofovskom malom građi je 2380 k. 30 fil. dobička prinesla Rdečemi križi. Veselice so se vdeležile grofovske družine naše okrogline. — Okradnoli so v D. Lendavi g. Grašanovič Ottona, notariuša. Tat je skoz okna prišol v hišo, štero je odprto bilo zavolo zračenja hiše i odneso ž nje 4 pari obüteli, 1 prstan i 1 riteküll. — Odskočlo je od vojske Berden Štefan, pešak 48. pp., rojen v Tiloveh leta 1880. Po svojem opravili je bil kovač.

Hujskanje „Soldatenzeitung.“ Že v dveh številkah hujška v Boceanu na Tirolskem izhajajoča „Soldatenzeitung“ proti slovenskemu ljudstvu, katerega sinovi so prelili že potoke krvi za cesarja in Avstrijo. Zaradi teh člankov je zavladalo med Slovenci vsepovsod veliko razburjenje, kajti sedaj pač ni čas za naračene hujskarije, ampak kako se bomo skupno obranili sovražnikov.

Kakor izvemo, je pisec teh člankov, ki kalijo na tako nevaren način javni mir, med Slovenci službujoči luteranski pastor. Zanimivo je, da je ta obrekovalec avstrijsko-mislečega slovenskega ljudstva tuje, rojen izven Avstrije. Mi opozarjamo državno in vojaško oblast na javnemu miru nevarno početje lista „Soldatenzeitg.“

Mladina v Gradcu. Graški listi se pritožujejo, da je tamošnja mladina zelo podivjala. Dne 10. nov. so zvečer ob 10. uri napadli neznani mladi pobalini v sredini graškega mesta neko gospo, jo bili s palčami, jo suvali in izmaknili denarnico. Taki dogodki so ponavljajo dan za dnevom.

Slovenski vojak na Rusko-Poljskem. Piše se nam: Ko potujem po svetu, vidim mnogo spominov te strašne vojske. Solze se vlijejo vsakemu, kdor vidi s. omine strašnega klanja v teh krajih. Jaz sem že sedaj več kot 9 mesecev tukaj in vidim, kako je tu. Rusko-poljski kmet nima ne polja in ne hiše, ki bi ne bila poškodovana. Ljudje se mi pritožujejo, kako strašno je bilo za časa bojev na Rusko-Poljskem, in kaj so strahov prestali. Poljaki pravijo: Vse smo prestali; samo naj ljubi Bog usliši naše prošnje in nam naj da konec te svetovne vojske. Ti ljudje vroče prosijo in molijo za mir. Poleg tega pa romajo od enega svetišča do drugega in prirejajo procesije. A tudi drugače živijo zelo pobožno; vsak teden imajo post v petek in soboto. Na Boga pa verujejo bolj kakor na vse posvetne reči. Ko bi bilo po celem svetu tako, bi bilo veselo in ne bilo bi vojne. Pozdrave vsem domačim, prijateljem in znancem! Jožef Kegic Sv. Ane v Slov. gor.

Na zasneženih planinah. Piše se nam: Dragi mi „Slovenski Gospodar“! Mi se Te že v soboto veselimo, ko nas prideš obiskat v daljne hribe in nam doneseš mnogo novic. Tukaj nas je že mnogokrat obiskal sneg. Kolikokrat nas še bo, ne vemo. Zdraviti še smo tukaj vsi. Srčne pozdrave pošiljamo slovenski alpinci iz tirolske bojne črte. Joško Zlahtič od Sv. Urbana pri Ptuj, Marko Lapuh od Brezice in Ivan Kranar iz Kranjskega.

Naši strelci. Iz bojnega polja se nam piše 6. novembra: Pozdrav iz bojnega polja od junakov, ki so se udeležili 8. in 9. laške ofenzive. Dosedaj smo še zdravi. Nam prav nič ne stori, četudi Lah še toliko strelja. Čeravno so nam ljudje pravili, da smo slabihi in premladi, vendar se hlabro borimo. Le sedaj jih pogledajte, kako se hlabro za domovino in cesarja vojskujejo. Pogledajte jih, kako se prsa teh junakov blišči od hrabrostnih kolajn. Pozdravimo srčno vse domače! Desetnik Kač Fran iz Laškega trga, poddesetnik Regvart Ivan od Sv. Trojice v Halozah, pešci Jurij Centrih od Sv. Ruperta pri Laškem trgu, Henrik Vertič od Sv. Trojice pri Ptuj, Franc Stare iz Laškega trga.

Pozdrav gorskih topničarjev. Vroče pozdrave pošiljajo slovenski fantje-gorski topničarji slovenskim fantom in dekletam: četovodja Albin Gračar, poddesetnik Kepe Anton, poddesetnik Dosedla Anton, topničarji: Jakob Zemljč, Franc Obrat, Franc Klaužar, Franc Gradišek in Martin Klemajer.

26. branijo Lahu pot v Tirole. Desetnik Fran Snuderl nam piše iz tirolskega bojišča: Čeravno se o 26ih malo čita in sliši, si cenjeni čitatelji „Slovenskega Gospodarja“ ne smejo misliti, da smo že vsi pomrli. Se živimo! Mi zvesto branimo, da nam polentar ne ude v Tirole. Iskrene pozdrave v inenu vsem slovenskim fantov domačega domobranskega pešpolka!

Pozdrav iz sneženih Alp. Dne 1. novembra se nam piše: Srčne pozdrave Tebi, „Slovenski Gospodar“, vsem Tvojim naročnikom in bralcem pošiljamo slovenski fantje in močje domačega pešpolka iz visokih, s snegom pokritih Alp, kjer stojimo kot skala na braniku za svojo lepo domovino. Desetnik Janez Šmon, Šmihel Šmihel nad Mozirjem; Jožef Sagadin, četovodja, Sesterže pri Majšpergu; Anton Oslak, desetnik iz Vitanja in Karol Mauc, desetnik iz Slov. Gradca.

Naši domobranci upajo na zmago. Naši domobranci nam pišejo: Srčne pozdrave pošiljamo vsem domačim prijateljem „Slovenskega Gospodarja.“ Nahajamo se skoraj že dve leti v prednjih postojankah. Poprej smo se borili proti Moskalom in sedaj proti verolomnemu Lahu. Bog nam daj že skorajšen mir. Desetnik Franc Presker iz Rajhenburga, poddesetnik Florijan Voit od Sv. Križa, Jernej Koštomaj iz Trnovelj, Kozole Martin iz Koprivnice, Rumpler A. in Oton Klipstättler iz Maribora, vsi telefonisti pri 8. 26 stotniji. Upamo, da nas bo Bog še obvaroval ter nam dal srečen vspeh do zmage in enkrat srečno vrnitev.

Italijan ne pride gledat Trsta. Slovenski mladenci nam pišejo izpred Gorice: Vsem čitateljem pošiljamo pozdrave iz peklenkega hruma soške fronte. Italijan zmirom poskuša predreti pri solčni Gorici našo fronto. Mi slovenski fantje pa Vam zatrjujemo, da ne pride polentar gledat Trsta. Slovenski močje in fantje pešpolka št. 87, 6. stotnije, Ivo Šepetauc, dijak-črnovojnik iz Bizelskega, četovodja Podgoršek Josip iz Gomilkega, in četovodja Martin Rothwein od St. Vida niže Ptuja.

Izmenjani invalidi. V vojaško bolnišnico v Litmerice na Češkem so pripeljali 360 izmenjanih invalidov iz Rusije. Med temi se nahajajo tudi sledeči: Karol Teržan in Janez Božičnik od 87. pp., Fr. Gorinšek in Janez Goršek od 26. domobranskega pp., ter pešca Franc Bratuš in Janez Kraut od 47. pp.

Oprostitev poljedelskega in gozdarskega osobja od vojaške službe. Vojno ministrstvo je določilo, da so vsi tisti črnovojni, ki so bili prvotno oproščeni do 30. nov. 1916, za sedaj oproščeni do 31. dec. 1916. Na prošnjo se jim sme to zadeva o rostitiv podaljšati do 31. marca 1917.

Oddaja vojaških predmetov kot čepic itd. Stajersko cesarsko namestništvo razglasa: Ker se še najde med nevojaškim prebivalstvom, zlasti v krajih, kjer je bilo vojaštvo nastanjeno, mnogo vojaških reči, kakor čepic, bajonetov itd., se nevojaško prebivalstvo pozivlja, da odda te najdene ali drugače pridobljene vojaške predmete najpozneje do 20. nov. t. l. vojaški upravi.

Položaj pismonoš na deželi. Deželni pismonoša nam piše: Marsikdo zaviđa nas pismonoše, češ, dobro se vam godi, ko vam ni treba k vojakom. Dan za dnevom prehodite določeno okrožje in ko pride prvi dan v mesecu, pa vtaknete v žep lepe desetake. Kdor tako misli in govori o našem položaju, ta je ali slep ali pa hudoben. Ali veste, koliko plače ima ubogi deželni pismonoša? Celih 67 K na mesec. In od teh še mora odplačevati po več kron na mesec v bolniško blagajno, za pokojnino itd. Marsikateri mesec nam še niti 2 K ne ostane na dan. In od tega bi se naj plačevala hrana, obleka, obuvanje, stanovanje, preskrbela družina itd. Slišimo, da so se povišale plače častnikom, državnim uradnikom, orožnikom i. t. d. Vsi drugi dobijo večje plače in draginjske doklade, le na nas uboge pismonoše nihče ne zmislji. Pomislite samo, koliko si raztrgamo obleke in obuvala, ko moramo v dežju, blatu in snegu prehoditi hribe, gore in doline. Ko nam ne bi dobri ljudje sempatije dali kaj brezplačnih okrepčil, bi sploh ne mogli vstrajati pri tej dragini. Mogoče pa se le bo našel kdo, ki se bo za nas malo potegnil. — Pismonoša.

Grde navade. Žalostno za sedanji resni vojni čas je, da se najdejo na kmetih ljudje, ki nimajo sedaj nujnejših opravkov, nego da pišejo prazne ovadbe na oblasti, letajo od glavarstva do sodnije in orožnikov in vsako malenkost izrabljajo proti svojim neprijateljem in zahrbtno mnogokrat celo proti svojim sosedom in prijateljem. Iz gotovega vira vemo, da imajo sedaj žandarji, okrajna glavarstva in sodnije mnogo opraviti samo vsled ovadb — ki so navadno brez podpisa — raznih zahrbtnoštev. Tako se je n. pr. zgodilo, da je nekdo naznanil ubogo vdovo, da ima na hlevu skrite velike množine žita. Cela truma ljudi, med katerimi so bili orožniki, vojaki, uradnik iz glavarstva in občinski možje, so prišli nekoga dne zgodaj zjutraj iskat „skrito“ žito. Premetali so vse seno in slamo, a našli niso ničesar. Nek brezvestni sosed je iz gole hudobije napisal ovadbo in napravil ženi toliko žalosti in uradnikom popolnoma nepotrebnih potov. Ljudje božji, spametujte se vendar! Tare nas itak dovolj vsakojakih težav, zakaj bi si še sami svoj položaj obteževali?

Železnica Konjice—Zreče se bode začela graditi najbrže še meseca novembra, če dobi podjetje dovoljno število vjetnikov in delavcev.

Gospodarske novice.

Urad za prehrano prebivalstva. Za prehrano avstrijskega prebivalstva je ustanovljen s sedežem na Dunaju poseben urad. Za predsednika tega urada je cesar imenoval nižje-avstrijskega deželnega finančnega ravnatelja Oskarja Kokstein. Na novo ustanovljeni urad za prehrano prebivalstva je podrejen ministrskemu predsedniku in je neodvisen od ostalih ministrstev. Z ustanovitvijo tega urada se neha delokrog notranjega ministrstva, poljedelskega in trgovskega ministrstva, kar se tiče preskrbe s hrano in krmili. V vodstvo tega urada boste še tudi poklicani dve drugi osebi kot podpredsednika. Naloga nanovo ustanovljenega urada bo: Izdajati odredbe in določila, kako izdelovati in porabljati živila, krmila in sirovine, kako živila in krmila zbirati, jih porazdeljevati, urejati uporabo istih, kakor tudi določevati cene. Nadalje bo imel tudi nalogo, da dožene množino zalag živil in krmil. K sodelovanju za dosego nalog tega urada se tudi lahko prisilijo občine. Dan, ob katerem bo začel poslovati nanovo ustanovljeni urad, bo določil ministrski predsednik. — Predsednik novega urada, Oskar Kokstein, je bil rojen leta 1860 v Varaždinu na Hrvaškem ter je deloval v finančni službi v Pragi, Črnovicah in od leta 1897 na Dunaju.

Oddaja žita. Od sedaj do dne 1. decembra se bode pustilo za osebo in leto 85 kg žita, od 1. dec. naprej 80 kg žita, od 15. dec. 75 kg žita, od 1. jan. naprej 70 kg žita. Kar pišemo, je zanesljivo res.

Javno vprašanje na mariborsko okrajno glavarstvo. Iz severnega dela mariborskega okraja se nam piše: Posestnikom severnega dela mariborskega okraja se je od okrajnega glavarstva določilo, da naj vozijo svoje žito v mlin g. Ehrlicha v Kanži. A ta mlin pa sedaj radi pomanjkanja bencina večinoma stoji. Torej nimamo mline. Nekateri so poskusili peljati svoje žito k Scherbaumu v Maribor, a tam se je reklo, da kmetškega žita ne sprejmejo v zmletje. Prosim, da bi smeli svoje borne zaloge žita zapeljati v bližnji mlin ob Muri. A dasiravno se je že sam cesarski namestnik izrazil, da nima nič proti temu, če bi se iz bližnjih občin ob Muri vozilo žito v

kak mlin ob Muri, vendar okrajno glavarstvo tega noče dovoliti. Kam naj damo svoje žito v zmletje? Da bi ga peljali na pohorske mline, za to nam primanjkuje živine, primanjkuje nam pa tudi dragega časa. Vprašamo okrajno glavarstvo, zakaj se nam revnim, ubogim posestnikom niti take malenkosti, da bi smeli peljati svoje žito v bližnji mlin ob Muri, ne dovoli? Brez moke smo in brez kruha. — Nadalje vprašamo še: Zakaj se mora ravno v mariborskem okraju imeti tudi za phanje prosa uradno dovoljenje, ko tega v drugih glavarstvih, n. pr. v radgouskem, ni treba? (Opomba uredništva: Sploh nikjer! Za to ni nobenega cesarskega ukaza, niti ministerialne ali namestniške odredbe!) Vprašamo tudi: Kako to, da dobijo nekateri vse sladkorne izkaznice, ki jim grede, drugim pa se jih od osebe, ki jih deli, vrže samo le nekaj? Zahtevamo za vse jednake pravice! — Več posestnikov iz severnega dela mariborskega okraja.

Moke, kruha, sladkorja, kave in petroleja je danes težko dobiti. Kdo je kriv tega? Porazdelitev blaga na posamezne kraje je nepravilno urejena. Večino blaga dobijo trgovci v mestih, trgih in inčustrijskih krajih. Na deželo le malokdaj zaide kaka troha tega blaga. Ako pa pride kmeti človek v mesto in hoče kupiti sladkor ali kavo, se mu kratkotalo reče: „Mi prodajamo samo za mesto.“ Zelo veliko časa dandanes zapravijo ljudje samo s tem, da hodijo od kraja do kraja, od trgovine do trgovine iskati gorej omenjenega blaga. Naj bi okrajna glavarstva, prehranjevalni uradi, razne osrednje družbe i. t. d. vendar ta položaj upoštevale in blago, s katerim razpolagajo, tako razdeljevale, da bi dobili trgovci na deželi vsak za svoj okoliš potrebnega blaga. Tedaj bi bila cela zadeva glede preskrbe prebivalstva mnogo bolj pravično urejena. Mestni trgovci pa skrbijo za „svoje“ ljudi in tako navadno ubogi kmeti in delavsko ljudstvo ne dobi niti najpotrebnejšega blaga.

Kaj je z mlekom? Gotovi ljudje v Mariboru širijo neosnovane govorice, da se bo smelo odslej mleko pošiljati in nositi v Maribor samo mlekarjem, in da se bo cena mleku znižala. Mi smo se na uradnem mestu informirali o tej zadevi in smo izvedeli sledeče: Kadar bo okrajno glavarstvo gotovo s svojim načrtom glede dobave in preskrbe mleka za Maribor in okoliške občine, bo odredilo, da se bo odvišno mleko po občinah na določenih krajih oddajalo in vozilo v Maribor, kjer se bo pasteriziralo in nato takoj dostavljalo strankam. Nikogar se ne bo sililo, da bi moral oddati mleko, ki ga rabi sam za svojo družino ali za svoje stare domače odjemalce. Oddati se bode moralo samo res odvišno mleko. Po občinah se bode mleko ob gotovih urah zbiralo in z vozom spravljalo v mesto ali na železnico. Cena mleku se ne bo znižala, ampak na vsak način zvišala. Čas, kadar se bo v mariborskem okrajnem glavarstvu pričelo zbiranje mleka, se bo javno razglasilo.

Uporaba in oddaja koruznih strokov. Koruzni stroki so dobro krmilo za govedo in svinje. Stroki se morajo na drobno stolči ali zdrobiti in se jih lahko potem, ko se jih v kotlu skuha ali pa polije s krompom, poklada živini. Kdor pa strokov ne rabi sam za krmno živino, jih mora oddati vojno-žitno-prometnemu zavodu. Dobro posušeni stroki se plačujejo po 12 1 kg. Prepovedano je koruzne stroke zavreči ali ž njimi kuriti.

Živinske cene. Posestnik iz celjske okolice piše: „Prosim, da se obelodani najvišja cena za pitano govejo živino, posebno za vole I. razreda. Jaz sem šel dne 5. novembra ponujati vole v nakup uradno določenemu nakupovalcu. Ta mi je rekel: „Sedaj se ne plačuje volov več po 3 K 1 kg. Ker so jih vojaki v Rumuniji veliko število pridobili.“ To se mi čudno zdi, ko mesarji, n. pr. v Žalcu, še vedno prodajajo meso po 6.30 K in drugod po 7—8 K. Torej je meso več kot polovico dražje kot živina. Prosim, raziasnite nam to zadevo in natisnite uradno določene cene za vole in ostalo živino.“ — Odgovor: Mi smo se na uradnem mestu poučili o zadevi in se nam je povedalo, da je cesarska namestnija z odlokom z dne 29. avgusta 1916 nastavila sledeče najvišje cene za 1 kg žive teže:

Pitani (klavni) voli	I. vrste	do 3 K 30 v.
"	II.	do 3 K 20 v.
"	III.	do 2 K 90 v.
Plemeniti (vpredni) voli		do 3 K 50 v.
Pitane (klavne) krave	I. vrste	do 3 K 10 v.
"	II.	do 2 K 60 v.
"	III.	do 2 K 10 v.
Močnobreje plemenite krave in telice		do 3 K 20 v.
od 3 K 20 v.		do 3 K 40 v.
Krave z novim mlekom	od 3 K 30 v.	do 3 K 50 v.
Teleta		do 3 K.

Nakupovanje živine v ljutomerskem okraju. Dopis iz ljutomerskega okraja v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ je imel vspeh. Oblast je bila opozorjena na dejstvo, da je v ljutomerskem okraju več živine na razpolago, ki bi jo posestniki radi oddali. Kakor izvemo, se bo prihodnje dni nakupovala odvišna živina v ljutomerskem okraju, da se tako drugi okraji, kjer se živino le težko dobi, za nekaj časa ščitijo. Naj naši ljudje izražajo svoje želje v

„Slovenskem Gospodarju“, da tako pridejo v javnost. Kregati se in na tihem zabavljati prav nič ne pomaga.

Napravljajte kompost! Jesenski čas je najbolj pripraven, da se napravi kompost, to je mešanica gnoj in prsti ter raznih odpadkov. Kompost, ki se v jeseni ali zgodnji zimi napravi, se že do spomladi rabiti pri sajenju sadnega drevja ali trti. Dobro je, ako se pripravljeni kompost po zimi večkrat polije z gnojnico.

Delajte prahe! Imamo ugodno jesensko vreme, ki je kakor nalašč da sprašimo njive. Na spomlad bo radi pravočasnega obdelovanja njiv zelo huda, ker bo primanjkovalo vprežne živine. Naj se torej sedaj vsak potruži, da bo še pred zimo sprašil svoje njive. Star slovenski kmetijski pregovor pravi: Pred zimo orati je toliko kot polovico gnoja.

Hmelj. Tudi v pretekli dobi so cene za tuj hmelj nekoliko poskočile in so se gibale med 125 do 135 K za 50 kg. Popraševanje po tujem hmelju je bilo zelo živahno, toda hmeljski spekulanti so vse zaloge pokupili za slepo ceno ter sedaj čakajo, da bodo cene za hmelj zelo visoke. V Savinjski dolini je poprodan skorodane ves hmelj.

Lesne cene v Nemčiji naraščajo. Železniško ravnateljstvo v Hannoveru na Nemškem je razpisalo dobavo lesa za železniške potrebe. Ponudniki so zahtevali za suh smrekov les za 30 do 40 pfenigov za kubični meter več, kakor pred enim mesecem, za borov les so narasle cene v enem mesecu za 25 in za hrastov les pa za 30 mark za kubični meter.

Milo se naredi. Na 2 kg loja vzemi pol kile jedkega natrona ali milnega kamna, ki se dobi povsod v drogerijah. Namesto loja so dobri tudi kakoršnikoli mastni odpadki, tudi mast, ki plava na vrhu pomij zlasti po kantinah in drugih velikih obratih. V deževnem vremenu si nasrezi deževnice. Na 2 kg loja in ½ kg jedkega natrona je treba vliti 6½ litra deževnice. To pristavi na ogenj. Kotel se sme naliti samo do polovice. Mešaj, dokler ne zavre; potem pa kuhaj še dve uri in mešaj pridno, da ne gre čez. Ako bi pa hotelo kipeti, prilij, kar je še ostalo vode. Ko se je kuhalo dve uri, primešaj še soli in sicer na tri litre masčobe desetinko kile soli; končno mešaj še par minut. Ko pride sol v zmes, se vzdigne milna gošča in plava na površju luga. Poberi goščo iz plitve posode in jo pusti tam do drugega dne. Nato razreži strijeno milo in ga deni na zračen kraj, da se posuši.

Zakaj je usnje tako drago? Usnjarska tovarna Adler & Oppenheim je dosegla v drugem letu svetovne vojske 5.426.354 K čistega dobička. Prej je tovarna že plačala vse davke in vojne doklade. Tovarna je razdeljevala 20% dividende. Prvo leto vojske je tovarna dosegla celo 8.454.246 K čistega dobička.

Za izkoriščanje neobdelanih zemljišč. Vojno-pomožni urad pri cesarski namestniji naznanja, da namerava poskrbeti, da bi se vsa neobdelana zemljišča obdelala in napravila rodovitna, da bi se tako dobilo na domačih tleh dovolj žita, krompirja in drugih pridelkov. Kdor ima močvirnate travnike, pašnike, njive, posekane gozdove, ki bi se dali uporabiti za njive in bi jih lahko odstopil vsaj v enoletno delavo gorej imenovanemu uradu, naj to naznani na naslov: „Vojno-pomožni urad pri c. kr. namestniji, Gradec.“ Ta urad bo z drenažo in skrbno obdelavo in sicer s pomočjo vojnih vjetnikov zemljo izsušil, v spomladi pognojil z umetnimi gnojili ter jo obsejal.

Razne novice.

V vjetništvu sta se sprijaznila. Iz Prage se poroča: Blizu Pardubic sta pred vojsko živela dva mala posestnika, ki sta se celin 10 let radi neke žentive smrtno sovražila. Oba sta bila ob začetku mobilizacije vpoklicana. Pri Grodeku so ju v jeseni leta 1914 Rusi vjeli in spravili v Sibirijo. V rudniku Čečarskaja, sta skupno kopala premog med samimi Madžari. Po dolgem molčanju je začel, kakor poročata, Václav Horník govoriti s svojim osvojenim sosedom Josipom Živilom. Materni češki jezik ju je v daljni tujini med samimi tujei zopet spravil. Postala sta prijatelja.

50 narodov v boju proti Avstriji in Nemčiji. Ruski list „Ruskoje Snamja“ našteva sledeča imena narodov, 50 po številu, ki se borijo ob četverospornosti strani proti Avstriji in Nemčiji: Francozi, Maročani, Kabili, Senegaleci, Arabi, Malajci, Anamiti, zapadni Indijci, Madagaski, Tonkitajci, Dahomiti, črnezi iz Konga in Kambože, Monakovčani iz kneževine Monakovo, Angleži, Šoti, Irski, Hindostanci, Zelandijci, Avstraleci, Kanadijci, Buri, Japonci, Kaplandijci, Indijci, Rusi, Finci, Poljaki, Litavci, Tatarji, Kirgizi, Kalmiki, Tunguzi, Turkmenci, Gruzi, Armenci, Burjati, Srbi, Rumuni, Italijani, Esti, Portugijci in še več drugih.

Volkovi raztrgali čredo ovac. V Hercegovini se je že sedaj, čeprav še ni padlo v nižavah veliko snega, pojavilo toliko volkov, da so postali velika nadloga za prebivalstvo. Ne daleč od gorovja Veles je napadla tolpa volkov čredo ovac in tudi tri pastirje. Pastirji, čeprav oboroženi, si niso mogli drugače pomagati, nego da so splezali na drevesa, da se rešijo. Volkovi so raztrgali celo čredo ovac. Te zve-

ri so letos posebno drzne; še celo v dvorišča in hleve kmetij uderejo in ugrabijo ovce. Raztrgale so že tudi veliko psov. Cele vojaške čete so napravile lov na drzne roparje.

Velika železniška nesreča. V bližini mesta Wilhelmshaven v Nemčiji je dne 11. t. m. dopoldne zavozil balkanski brzovlak v delavke, ki so stale na progi in so pozdravljale vojake, ki so se peljali na dopust. Nesrečnice niso opazile, da je pripeljal na drugi strani balkanski brzovlak. 19 delavk je bilo pri priči mrtvih, 3 pa so težko ranjene.

Hudi viharji v Sredozemskem morju. Dne 7. t. m. so razsajali v Sredozemskem morju posebno hudi viharji. Na angleškem otoku Malta je vihar povzročil na pristaniških napravah milijonsko škodo, isto tako na italijanskem otoku Sicilija. V mestu Taccia je vihar razkril 30 poslopij. Tudi iz Tripolitanijske in južne francoske morske obali se poroča o velikih viharjih. Viharji so na odprtem morju zasačili veliko angleških, italijanskih in francoskih trgovskih ladij, o katerih ni nobenih poročil. Izgubljen je baje tudi veliki italijanski parnik „Sabio“, kateri se je razbil ob južni sicilijski morski obali.

Velike povodnji v gornji Italiji. Vsled desetdnevnega deževja so nastale po vsej gornji Italiji velike povodnji. Reke Piave, Tagliamento, Livenza in Pad so izstopile iz svojih strug ter poplavlile vse nižave. Povzročena škoda znaša baje okrog 18 milijonov lir.

Divjega mačka, izredno velikega, ki je vrgel blizu 3 kg same maščobe — dokaz, da se zverinjadi ne godi tako hudo kakor nam — je ustrelil dne 4. t. m. v hosti pri Gornjih Sušicah na Kranjskem Ivan Sitar, gostilničar in posestnik v Toplicah. Redek je tak slučaj in posebno še, da ni bil maček ustreljen na drevesu, ampak so ga vrnili psi.

Zaklano perutnino natlačila s papirjem. Neka branjevka iz dunajskega predmestja je prinesla na dunajski trg za perutnino 10 puranov in 7 gosk. Ta perutnina je bila skrbno osnažena in navidezno dobro rejena. Blago je bilo v naglici razprodano. Gospa, ki je kupila enega purana in dve goski, je bila posebno vesela, ker se ji je zdelo, da je kupila blago poceni. Ko je doma postavila zaklane živali na mizo, je bila radovedna, je-li se nahaja med drobovino veliko maščobe. Ko je pogledala v notranjost, je bila nemalo presenečena, ker je našla namesto drobovine in masti v puranu in goskah vse polno zmočenega papirja. Na Dunaju so najraznovrstnejša sleparstva z j dihi na dnevnem redu.

Bogastvo rib v Volgi. Kako bogata je Rusija na ribah, dokazuje statistika za leto 1915. Tega leta so namreč nalovili v Volgi 1.630.000.000 raznih rib v teži 7.000.000 met. stotov.

Morski som — žrtev vojne. Pri otoku Visu je vrglo morje na obrežje mrtvega soma, ki je bil dolg 7½ m. Maščobe je imel v sebi toliko, da so nalili iz nje ribjega olja za 3 meterske stote.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

sprejema prilave za peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne. 736

Dopisi.

Maribor. Dne 11. nov. je umrl vpokojeni nadučitelj Jožef Seligo, star 76 let. Služboval je v 18. kem okraju. Pogreb se je vršil v ponedeljek ob 11. uri. — V soboto je naglo umrl, zadet od kuga, vsi gostilničar v Mlinski ulici J. Frangež. Naj počiva v miru!

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da morajo tiste stranke, ki bi si rade same doma pekle kruh in si ga ne želijo kupovati pri peku, to javiti ustmeno ali pisмено najdalje do dne 20. novembra v pisarni za izdajanje krušnih kart v Hamerlingovi ulici.

St. Ilj v Slov. gor. Kmetijsko bralno društvo uljudno vabi k predstavi v Slovenskem Domu v nedeljo, dne 26. t. m. Igra „Junaške Blejke“ se ponovi na občno željo. Je pa tukaj res podučena, vspešna in pristno slovenska. Zavedamo se popolnoma silno resnega časa, ali taka izprememba dnevnega reda bo vsakemu v prid. Dobiček se podari oslepelim vojakom. Igro „Prepirljiva sosedja“ predstavljajo fantje. Upamo, da nas Jareninčani in drugi sosedje zopet posetijo v obilnem številu!

St. Ilj v Slov. gor. V Dobrenju je umrl star posestnik F. Kolarič. Bil je naš volilec. Naj v miru počiva!

Fala pri Mariboru. Tukaj nameravajo že v bodočem letu zgraditi tovarno za izdelovanje umetnih gnojil.

Sv. Trojica v Slov. gor. Dne 8. novembra so nam zapeli zvonovi žalostno pesem in nam naznanili, da vzamejo od nas slovo. Najbolj pa smo s težkim srcem poslušali glas velikega zvona, kateri je bil

posvečen presv. Trojici sami, da mora tudi on od nas. Ta zvon je bil naše največje veselje. Kadar so prihajali romarji, so z občudovanjem poslušali njegov milodoneči glas. Za zrečen pot in iz hvaležnosti, da je bival 29 let v naši sredi, so ga dekleta obdarovale z venci in šopki.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Umrl je v Gradcu pri usmiljenih bratih Jakob Lempi, tukaški organist. Rajni je bil zvest čitatelj „Slovenskega Gospodarja“. Ko so oznanili zvonovi pri Sv. Treh Kraljih in župni cerkvi Sv. Benedikta žalostno vest o smrti blagega organista, bilo je vse ljudstvo ob žalosti zelo potrto, kajti ranjki je bil jako priljubljen v celotni župniji. Blagi ranjki je zapustil vdovo s 5 nedoraslimi sinčki. N. p. v m.!

Negova. Četovodja Perko Franc je bil že drugič za posebno hrabrost na laškem bojišču odlikovan s hrabrostno srebrno svetinjo II. vrste. Priboril si je tudi bronasto hrabrostno kolajno. Odlikovane je vrl narodnjak.

Sv. Jurij ob Ščavnici. O priliki poroke veleposestnika Franca Krajnc v Bolehnečicah z gospodično Jožefo Terstenjak iz Čakove se je nabralo 14 K 30 v za avstrijski Rdeči križ.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V Sovjaku je po daljši bolezni umrl 74letni Jernej Černel, spreviden s sv. Po pogrebu se je nabralo dne 24. oktobra v prid vrlim vojakom na bojnem polju za Rdeči križ 6.04 K. Rajni je bil zelo priljubljen in veren mož. Naj počiva v miru!

Sv. Križ na Murskem polju. Naša Dekliška Zveza je začela nabirati od svojih dohodkov sklad za domače vojne pohablence. V ta namen je naložila pri križevski posojilnici prvo svoto 50 K kot polovico čiste dobička od svoje zadnje prireditve „Cesarju za god.“

Sv. Križ pri Ljutomeru. Iz ruskega vjetništva se je oglašil Anton Heric iz Borec. Domači so ga že prištevali med mrtve, ker celih 17 mesecev niso dobili od njega nobenega poročila. Te dni pa je nenadoma prispela dopisnica iz Rusije. Naznanja, da je zdrav in da zelo želi videti še enkrat drage domače. Veselje, da se Anton živi, je pri domacih in celi rodbini zelo veliko. Ta slučaj spet jasno kaže, da se bo marsikateri, ki se ga smatra za mrtvega, vrnil nekdaš iz tujine.

Središče. V nedeljo, dne 19. novembra, popoldne po večernicah, slavi naša mladina desetletnico, kar je umolknil „goriški slavec“ Simon Gregorčič. Na sporedu so: govori, deklaracije in petje lepih Gregorčičevih pesmi. Vsi prijatelji Gregorčičevi so prijazno vabljeni in dobrodošli!

Leskovec. V soboto, dne 4. novembra, zvečer, je v Veliki Varnici pogorela posestnica Marija Hvalec. Radi vetra nismo mogli rešiti ničesar. Zgorel je tudi štiriletni fantek, vsa živina, ves živež in obleka. Par dni po tej nesreči je žena dobila brzjav iz Dunaja, da je tam v bolnišnici umrl njen mož Martin Hvalec. Pač hudi udarci v teh hudih časih! — Tudi roparji strašijo po hišah. Pred kratkim so hoteli vdreti v trgovino Fani Kranjc in Katarine Rudolf del Negro ter v mesnico Friderika Vreg. Bila jih je cela tolpa. V isti noči so oropali in umorili pri Sv. Barbari Vida Emeršič, posestniku Kodriču pa so vzeli denar, ki ga je prejšnji dan dobil za vino. Težko je priti na sled tem zlikovcem, ker takoj pobegnejo čez mejo. — Tudi zvonove so nam isti dan odpeljali.

Stuki pri Ptuj. Za hrabro zadržanje pred laškim izdajalcem je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo druge vrste Anton Kranjc, doma na Stukih pri Ptuj.

Studenice pri Poljčanah. Mi imamo skrbnega dušnega pastirja. Vsak dan se opravlja molitev za vojake in enkrat na teden se daruje sv. maša, v nedeljo pa so daljše vojne molitve. Fantom-vojakom, ki so na bojiščih zaljžali grobove padlih, pa se iskreno zahvaljujemo.

Sv. Martin na Pohorju. Pokopali smo na Verni hduš dan 22 let staro Heleno Fric. Deklica se je ponesrečila dne 31. oktobra pri podiranju drevesa, ko, da je na ranah takoj umrla. Bila je priljubljena povsod. Zato jo je tudi Bog rad imel in jo poklical k sebi. Bog ji daj večni mir!

Prihova. Krajni šolski svet je v svoji zadnji seji soglasno sklenil, da se izreče č. g. župniku Karolu Kumer najiskrenejša zahvala za znatna podarjena zneska, ki sta se uporabila v nakup obuvala revnim učencem in šolskih potrebščin. Bog povrni obilno!

Sv. Jurij ob južni žel. Podružnica c. kr. kmetijske družbe v St. Juriju ob južni žel. ima v nedeljo, dne 26. novembra, ob 9. uri dopoldne, podučno zborovanje v domači ljudski šoli. Vspored: 1. Predavanje ravnatelja deželne kmetijske šole, kako se bo cepilo trsje brez gumija in o nekaterih dnevnih vprašanjih. 2. Predavanje o pomenu kmetijske organizacije z ozirom na razmere v sedanjosti in bližnji bodočnosti. 3. Sprejemanje naročil in raznih želj udov.

Celje. Vsled velikega deževja je zadnje dni Savinja na mnogih krajih prestopila bregove. V letošnji jeseni je Savinja že tretjekrat poplavlila bližnje njive in travnike

Planina. Dne 8. t. m. je tukaj umrla dolgoletna gosposinja in sestra rajnega č. g. Matija Vrečko, bivšega župnika v Jurkloštru in na Ponikvi, Marija

Vrečko, po dolgi in mučni bolezni na nogah. Naj v miru počiva!

St. Ilj pod Turjakom. Mohorjani so darovali za Slovensko Stražo 25 K. Bog blagoslovi njeno plemenito delo!

Zadnja poročila, došla v četrtek, 16. nov.

Cesarjeva bolezen

Dunaj, 14. novembra.

Uradno se razglša: Cesar, čegar zdravstveno stanje je zadovoljivo, je danes, kakor običajno sprejemal obiske.

List „Neuigkeits-Welt-Blatt“ poroča: Cesarjevo zdravje je, hvala Bogu, že skoro docela popravičeno. Po izjavah zdravnikov ni o nahodu skoro nobene sledi več. Cesar dobro izgleda, dobro spi in ima tudi izboren tek. Opaziti je le čisto majhne znake nahoda.

Najnovejše avstrijske uradno poročilo.

Dunaj, 15. novembra.

Uradno se razglša:

Vzhodno bojišče.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvoda Karla: V severni Valahiji (Rumuniji) se je boj vspešno nadaljeval. Rumuni so pustili 23 častnikov, 1800 mož in 4 topove v naših rokah. V vzhodnem obmejnem prostoru in zasneženih gozdnatih Karpatih nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Položaj nespremenjen. Vzhodno od Gorice so zavzele naše čete italijanski jarek, vjele 5 častnikov in 475 mož ter uplenile 5 strojnih pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. fofar, podmaršal.

Dogodki na morju.

V zgodnjih jutranjih urah dne 14. novembra je zelo vspešno z bombami napadel oddelek našega pomorskega zračnega brodogradilnega sodržnega postojanke pri Ronkah, Vermeljani in Doberdobi. Sovražni napadalni oddelek zračnega brodogradilnega postojanke je bil pogin v beg.

Mornariško poveljstvo.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 15. novembra.

Francosko bojišče.

Bitka severno od Somme traja dalje. Od jutra do večera trajajoča borba je uvrstila tudi 14. novembra v vrsto velikih bojnih dni. Upajoč, da bodo mogli izrabiti prvotne vspehe, so napadli Angleži z močnimi silami znova severno od Anere in večkrat med krajema Le Sars in Guendecourt. Posrečilo se jim sicer je, da so zavzeli vas Beaucourt, a na vseh drugih točkah široke napadalne fronte se je silni naval njih napadov pred našimi postojankami pod velikimi izgubami ponesrečil. Močne sile so uporabili Francozi pri priborenju gozda Saint Pierre Vas. Napadi so bili brez vsakega uspeha. Končali so se v krvavih porazih.

Rusko bojišče.

Fronta maršala bavarskega princa Leopolda: Na vzhodnem bregu Narajovke so naperili Rusi proti našim pred kratkim zasedenim postojankam pri Folv-Krasnolesje divje napade, ki pa so bili vsi s protinapadom odbiti.

Rumunsko bojišče.

Položaj nespremenjen. Trdnjavo Bukarešto so letalci obmetavali z bombami.

Macedonsko bojišče.

Srditim francoskim napadom so se bolgarske čete, med njimi polk Balkanski Nj. Vel. cesarja, v ravnini pred Bitoljem nepremakljivo ustavljale. Ob kolenu Črne se je sovražniku posrečilo zavzeti nekatere višine. Da bi zabranili obkolitev v svojih postojankah v nižavi, so se naše obrambne čete vzele nazaj.

Listnica uredništva.

Fr. St. leec, predmojster, vojna pošta 608: Ker ne menjate imena prijatelja Ivana, ne mor mo priobčiti. Pri padlih se naj vedno napiše popolno ime in kraj, odkoder je doma. — V. U. Slemen: Ne smemo; bi nas zaplenili. Pozdrave! — P. V. Hočko Pohorje: Bi radi sprejeli, a pismo se nanaša na dogodke, ki so že davno minili. Pišite bratu, naj opše svoje novejšje doživljaje. Bodite nam pozdravljeni! — J. K. Encersdorf pri Dunaju: Pišite domačin, naj vam sestavi prošnjo za dopust, katero naj občina potrdi. Prošnjo naj pošljejo na Vaš naslov, da jo predložite pri raportu. Neslovljena naj bo prošnja na Vaše vojaško poveljstvo. — J. H. Sv. Križ: Volna je zaplenjena in se mora oddati uradno določenim nakupovalcem. V Mariboru se o tem na aneje izve pri nakupovalcu v Gosposki ulici št. 7. — Ilova v Slov. goricah: Navadni tobak za pipe se ne sme dražje prodajati kot zaroček po 9 vinarjev. Mladolletnim pa je prodaja tobaka prepovedana. — Gradec: Hvala! Pride v „Stražo“. — St. Ilj v Sl. gor.: Takih slučajev je vedno več. Dan za dnevom dobivamo pritožbe, da posestniki po 14 dni do 2 tedne ne dobijo vpisanih kart za milo. Pritožite se karavnosti na cesarsko namestništvo. O vspehu nam poročajte. Pozdravljeni! — Sv. Urban, 8. kolje i. dr.: Prepozno za to številko.

Loterijske številke.

Gradec, dne 8. novembra 1916: 62 99 27 25 86
Ljubljana, dne 11. novembra 1916: 61 74 65 46 66

Mala naznanila

Ena beseda stane 5 vinarjev, petitvrtsta 18 vin. Mrtvaška oznanila in zahvale vsake petitvrtsta 24 v. Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torek popoldne.

Kupi se malo posestvo v bližini Celja oziroma v celjskem sodnem okraju. Tozadevna pisma na upravnishvo Slov. Gospodarja pod „Plačilo takoj“. 725

Posestvo z zidanimi poslopji, enonadstropno hišo z lepim prostorom z gostilniško kmetijsko in zemljiščem, se takoj proda. Cena 16.000 K. Naslov pove: Janez Arbeiter, posestnik v Zaborcih p. Ptuj. 727

Ženitna ponudba.

Kmetijski sin, 28 let star, vojašine prost, lepe zunanjosti, s kmetijsko šolo in 4000 K gotovine, želi se po novem letu priženiti na kmetijsko posestvo, oz. ruma trgovino ali gostilno. Vdova ali dekle, kateri je padel mož ali ženin za domovino, ima prednost. Grem v vsak okraj, bodisi na hribu ali v dolini in na vsa pisma takoj odgovorim. Ponudbe, ako je mogoče s sliko sprejme iz prijaznosti do 14. dec. t. l. ter jih izroči dotičniku takoj Ferdinand Franc Pavlič, Ptuj Gosposka ul. 4. 728

Zanesljiv, trezen, marljiv, oženjen viničar, brez malih otrok, se s 1. januarjem 1917 sprejme pri A. Falesch-nijevih špargeljovih in sadnih nasadih v Libni p. Videm na Štajerskem. Letne plače 600 K v gotovini, 1 ujava, stanovanje, kurjava, mleko, na leto 1 prase in pijača. Viničarka ima skrbeti za vrt in živino. 729

Posestvo, želi v najem vzeti. Barbara Lubej v Rošpuh št. 64 p. Gornja Sv. Kungota pri Mariboru. 730

Kmečki fant 17 let star, želi priti k kakšni gospodinjici ali gospodarju, da bi ga imela za svojega. Naslov Jurij Golob, Pobrež št. Vid pri Ptuj. 731

Močan učenec se sprejme. Mizarstvo, Kaiserstrasse 18 Maribor. 732

Posestvo na prodaj, meri okoli 11 oralar, sadonosnik, lepe njive, travnik. Blizu Pesnice. Naslov se izve v upravnishvo pod „Posestvo št. 733.“

Šmarjeta poleg Rimskih toplic! Proda se enonadstropna hiša, s hlevom, ki spada zraven, lepa ujava, travnik, hosta z lepim lesom. Lahko se redi krava in nekaj svinj. Hiša stoji tik okrajne ceste blizu kolodvoru in je za vsako obrt priprava. Več se izve pri Karlu Ulaga, organistu v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. 735

Kupi se takoj dve prazni postelji, malo mize in štiri stole. Naslov: Josipina Krulje, Mozartstr. 51, vrt 5 Maribor. 737

Iščem učenca (kateri ima veselje do trgovine) od poštenih staršev, zmožen slovenščine in vsaj nekaj nemščine. Lud. Kuharič, trgovec Ormož. 738

Mlinar se išče v novi mlin na stalni vodi v Škofjivasi pri Celju. Vpraša se pri lastniku Franc Kline istotam. 697

Sprejme se takoj učenec pri g. Duhek medičar, Maribor. 642

hiša

zraven še drugo poslopje, novozidana za pekarijo. Peč z paro se postavi z glavarstvenim dovoljenjem. Na prav dobrem prostoru, tudi na dan do 200 hlebov tuje kruha. Stanovaleci plačajo na leto 4600 kron. Se pod lahkimi pogoji za 60.000 kron proda. Vpraša se v Mozartstrasse 59, Maribor. 657

Kdo ima na prodaj kaj lovskega šiber (svinčenih zrn), naj mi naznani: Franc Ferlic, župan in zakupnik lova v Selnici ob Muri, p. Št. Ilj v Slov. ger. 620

„Solzna Avstrija.“

Knjigo pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 25 krasnimi pesmimi, okrašeno s slikami, pošlje Matija Belc pri Sv. Beljanku v Slov. goricah, via Ptuj, Štajersko, vsakemu, ki mu pošlje znesek 1 krono 20 v denarju ali pa v novih neporabljenih poštinih znamkah. Ta spomin na svetovno vojno, naj ne manjka v nobeni hiši! — Nova krasna Romarska Marijina pesem za 30 vinarjev.

Na brezplačna naročila se pa nemormo ozirati! 639

SODE

vse vrste kup tvoj stare

A. OSET,

p. G. Štanj, (Koroško.)

Vila

novosidana s 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru. Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravnishvo pod „Vila 172“. 640

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroška cesta 10.

Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Ivan Ravnikar

Na trgovina specerijskega kolonijalne ga blaga barv in zaloga mineralnih voda Na drobno!

Celje-Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen kamno janež pristno strd in vosek.

Kaj delajo trapisti?

O tem lahko izveš v mični novi knjižici: „Brat Gabriel Giraud in njegova ustanova v Rajhenburgu.“ Dobiva se pri trapistih v Rajhenburgu, v Katoliški bukvarni v Ljubljani, pri J. Krajec nasl. in Urban Horvat v Novem mestu in po vseh drugih knjigarnah. Broširana knjiga velja K 2-50 in v platno vezana K 3-50, po pošti pa pri obeh po 20 vin. več. Ta ne samo vseskozi zanimiva in s primernimi podobami okrašena, ampak ravnotako podučna in zabavna knjižica bi ne smela manjkati v nobeni šolarski in društveni knjižnici. Sezite tedaj po tej nenavadni knjižici vsi Slovenci, vse šolske, farne in izobraževalne knjižnice-ter knjižnice Marijinih družb itd. 631

KNJIZEVNE NOVOSTI.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je ravnokar izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo skoraj 2 meseca močno popraša. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskroa invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejše odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki obsega krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove poštne določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Vaše svinje

morajo biti hitro debele in masne, krave morajo dati več mleka, kokoši morajo leči mogo jajc. ako jim redno dajete

Barthelnovo klajno apno.

primešano v hrano. 5 kg za poskušnjo K 4-50 od Dunaja. 50 kg K 38 od skladišča v Mariboru proti predplačilu. Cene niso obvezne, Mihael Barthel & Co. Dunaj, X/L. Siccardsburggasse 44 (Tvrda ustanovlj. 1781.) 600

Prošnja do rojakov na Slovenskem Štajerju.

Kdor ima kako posestvo, ali del posestva dati v najem, ali rabi pridnih slovenskih delavcev, naj se obrne na naslov: Ivan Mermolja, Tacen pri Ljubljani, želez. postaja Vižmarje.

Seno in slamo

kupuje Zadruga v Račah. 646 d

Hiša v Celju

(eno nadstropna) se proda. Obstoja iz 5 lokalov, sposobna za vsako obrt. Lahki pogoji. Naslov pove upravnishvo Slov. Gospodarja. 712

Jožef Martinz, Maribor

(ustanovljeno 1860)

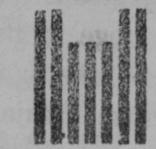
razpošilja:

galanterijsko, igralno, pleteno blago in drobnarijo po najcenejših dnevni cenah.

Naročila in vprašanja se točno rešujejo.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo. navadne po 4 1/2%, proti trimesčni edgovodi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu. Za zaloganje po pošti: se poštno hranilno posojilo 10% od zaloge. Katalni davek plača posojilnik sama.

Posojila se dajajo

na danes in danes. Posojila se dajajo po 5 1/2%, na vsakej strani po 5 1/2%, na vsakej strani po 5 1/2%. Nadobne izplačila se izplačujejo vsakej strani po 5 1/2%. Posojila se dajajo po 5 1/2%, na vsakej strani po 5 1/2%, na vsakej strani po 5 1/2%.

Uradne ure

se odprejo vsakej strani od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. v uradni urah se sprejemajo in izplačujejo denar

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejema vsak delavnik od 2. do 4. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na:

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.
Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.
Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj.

Najboljše kakovosti in sicer I. vrste. Vse trte so
cepljene na Rip, Portalis in na Göhe št. 9. Trte se
dobijo jako lepe in dobro zaraščene in lepo vkore-
ninjene, za kar se jamči. Dobijo se tudi cepljene
trte posebno močne (L. 1915). Cena trtam je po
dogovoru. Franc Slodnjak, trtnar v Rotmanu pošta
Juršinci pri Ptuj. 692

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinko-
vanju teh kapljic imam mnogo priznanih in po-
hvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna „pri
c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se
prepričal, da res pomagajo, vam izrekam lepo hvalo ter priporočam
to zdravilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kap-
ljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. 8 pozdravov
Ivan Škorjanc.

Bredaja vas, dne 6. avgusta 1916.

Prage (švelarje)

bukove in brastove za državno železnico kupuje
po najvišji ceni in pri večjem številu preskrbi tudi
delavce

Rudolf Dergan, Laški trg, Štajersko. 699

Kupim vsako množino starega in novega vina

po najboljših cenah. Avgust Štelcer, gostilničar,
»Narodni dom« v Mariboru. Vino grem tudi osebn
poskusit.

Jožef Scheligo,

nadučitelj v p.

v 76. letu svoje dobe, spreviden s sv.
zakramenti. Pogreb se je vršil dne 13.
t. m. ob 1/2 4. uri popoldne.

Sv. m. sa zadušnica se jo brala dne
14. nov. ob 1/2 9. uri zjutraj v franciš-
kanski cerkvi.

Maribor, dne 11. nov. 1916.

Globoko žalujoča rodbina.

Apno

prodaje Kmetijska Zadruga v Račah.

Bližajo se veliki dnevi sreč!

V času do 1. febr. 1917 izšrebanji bodo glavni dobitki sledečih
izborov srečk:

Novih srečk Avstrij. rdečega križa 300.000 in 500.000 K
Turških srečk 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3%, zemljiških srečk iz l. 1880 90.000 in 90.000 K
3%, zemljiških srečk iz l. 1889 60.000 in 100.000 K

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:
3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3.75.
Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor
pri loterijah v slučaju neizšrebanja izključena! — Zahtevajte brez-
plačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom!
Srečkovno zastopstvo 16, Ljubljana. 490

Izberne se je obnele za vojake v vojski in sploh za
vsakega kot najboljša

bol oblažujoče mazanje

pri prehlajenja, revmatizmu, protinu, prsi, vratni in bolesti
v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro - Liniment.

capsici
compos.

Nadomestilo za **Sidro - Pain - Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 1.40, 2.—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

S. Friedrich,

trgovec v Ptuj, kupuje

proti takojšnjemu plačilu v gotovini po
najvišjih cenah

vinski kamen, suhe jedilne gobe,
sveže svinjske kože, svinjske ščetine,
in konjsko dlako.

Kilne pase

tudi za najhujše kile, trebušne
obveze, suspenzorije, podlage
za ploske noge, brgle, umetne
ude, kakor roke in noge i. t. d.
ter pokončne držaje in druge
različne stroje proti telesnim
poškodbam po zdravniškem
predpisu izdeluje izvrstno in
dobro staro-znana tirdka

Franc Podgoršek,

bandazist,

Maribor, Burgasse 7.

